

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un um. . 14 .
Pe o lună . 2.40 .
Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.
Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să inapo-
iază.

Adunarea din Lugoj.

Rapoartele ce ne sosesc din Lugoj, ne aduc știrea despre o adunare impozantă a alegătorilor români din părțile bănățene. Mii de alegători au alergat la glasul frunțășilor din Lugoj ca să-și mărturisească puternic credința lor în ideile singure mântuitoare ale partidului nostru național.

Dela teribila înfrângere din alegeri, pe care a suferit-o și Bănatul pe întreaga linie, masele noastre sânt acum întâia oară consultate. Trebuie să constatăm cu o deosebită satisfacție o vădită inviorare în rîndurile poporului nostru. Dispoziția deprimantă care urmează totdeauna unor asemenea înfrângeri, a trecut și-și face încet cursul o reacție puternică în întreg organismul sănătos al poporului.

N'a pătruns în popor nici otrava veștejitoare a certelor și disensiunilor ce de luni întregi le vără între noi o pornire diavolească a oamenilor mici de inimi și mari de patimi. Sufletul poporului a rămas neatins și ni-se oferă una dintre pildele cari nu sunt rare în trecutul nostru, când masele s'au știut ține mult mai presus de realitatea conducătorilor lor.

De altfel este trecută într-o convingere adâncă și generală a conștiinței noastre publice că stăm în fața unei probleme mari și hotărâtoare pentru soarta noastră vitoare: *problema votului universal*. Alegerile din urmă, cu brutalitățile lor fără seamăn, au făcut ele însași agitația cea

mai strașnică în popor pentru votul universal. O simte aceasta și o știe tot omul. că una din pricinile de căpetenie ale servituții noastre naționale este însuș sistemul electoral de azi, care face imposibilă o reprezentare a intereselor noastre naționale. Poporul românesc așteaptă votul universal ca o *idee salvatoare* a robiei sale politice, economice și culturale.

A probat-o aceasta în chip strălucit și adunarea din Lugoj, la care poporul a alergat cu miile pentru a-și afirma aceasta dorință. Nu ar trebui deci decât conducători convinși și la înălțimea chemării lor și a situației, ca să scoți foloasele politice din puterea ce țese-se astfel la dispoziție.

Dar ce trebuie să spunem despre oameni, cari ca și oratorii dela adunarea de ieri. — cinste excepției onorabile a domnilor Aurel Vlad și Valer Braniște! — au avut micimea de suflet și lipsa de patriotism să ducă ura lor vinovată și neputincioasă și în popor și să verse peste însufletirea lui curată micile lor motive de intrigi, patimi uri și jigniri personale?

Am fost învinuiți, și s'a pornit un război odios împotriva noastră sub pretextul că prin criticile noastre isvorite din cele mai curate intenții, am fi voit să nimicim prestigiul organului executiv al partidului: a comitetului național. Dar întrebăm, poate oare cineva coborî mai mult acest prestigiu ca și onorabili oratori de ieri, cari au încercat să prefacă o adunare

măreață, într-o simplă inscenare contra adversarilor lor nu de credințe ori de idei, ci în cazul cel mai rău, personali?

A duce certurile și zizania, ce este destul de regretabil și adînc dureros că ne sfășie în aceste momente și pe noi, și în popor, este în sensul adevărat al cuvîntului: o *crimă*. D-nii cari au săvîrșit aceasta s'au disqualificat ei înșiși și un comitet național, care tolerează aceasta sub egida sa, subordonează interesele superioare ale neamului nostru întreg, unor interese de mici și înguste veleități și răsbunări personale.

Am dat și vom da pilda desăvârșitei noastre abnegații față de mișcarea ce o întreprinde comitetul național cu adunările populare. Știm să învingem resentimentele noastre juste nu numai față de comitet ca totalitate ci și față de orice membru singuratic al lui, cînd îi vom vedea la muncă și la fapte bune. Suntem în cea mai desăvârșită *solidaritate* deci cu comitetul național — la fapte!

Dar terfelitiți și insultați în adunări de popor — nu ne vom lăsa! Adunări populare putem convoca și noi și i-am ști întoarcere, și noi părintelui Lucaciu, cuvintele insultătoare, ce a îndrăsnit să folosească la adresa poetului Goga.

Dar întrebăm, aici vreți duceti lucrurile? Să provocați o luptă fratricidă? De săptămâni de zile, organul popular al comitetului, pus sub conducerea eminentului bărbat Goldiș, plasează proza cea mai otrăvitoare în coloanele sale, împotriva noastră. Avem și noi un ziar popular și omenește ar fi poate justificat, ca la atâ-

FOITA ZIARULUI „TRIBUNA“

Răvaș.

Am pornit în zări departe...
— Cine știe, mândră fată,
Dacă'n calea ta vre-odată,
Blestemat de-al tău cuvânt,
Veți zări un trist mormânt

Fără cruce,
Fără flori,

Ocolit de călători!...
Un mormânt uitat de lume
Făr' de cruce, făr' de nume,
La o margine de drum!...
Tu să treci nepăsătoare,
Să nu lași pe el vre-o floare
Sau vre-o lacrimă să cerni...
Ai fugit de cel ce-i poartă
Nenorocul și 'ntristarea!...

Fugi departe,
Fugi nălucă,

Nu te-atinge de scânteie,
Ai s'aprinzi întreg trecutul
Și te blestemă pământul
C'ai știut să minți, femeie,
Și să sfărâmi o credință...

Nu te-atinge,
Căci blestemul

Te doboară și pe tine
Cum m'a doborât pe mine
Necredința ta, femeie!...

București,

G. Vlădescu-Albești.

Munca *).

De Aurel Bratu.

Singurul izvor de fericire în viața omenească este munca. Apa acestui izvor aş dori eu să o cunoști și să o gusti, iubite elev, ca să-ți fie ie bine cât vei trăi. Din această dorință pornesc rîndurile ce le citești; urmărește-le cu atențiune.

Așa cred, că știți ce se numește muncă în viața de toate zilele. Muncă e chiar și asta, când citești rîndurile astea. Muncă era, când pregăteai lucrarea în scris despre minunile lui Isus, despre faptele lui Șaguna, când învățai „Doina” lui Eminescu, când demonstrai teorema lui Pitagora, când învățai roata mașinei electrice, când desemnai o frunză de stejar, când învățai un cântec la vioară, când ai pregătit și ținut lecție în școala practică, când făceai exerciți la paralele, când ajutai colegului tău să deslege o problemă geometrică; în sfârșit muncă săvîrșeai și atunci când săpai la cucuruz alături de tatăl tău, când luai povara de pe umerii mamei tale, când ajutai fratelui tău bolnav să se ridice din pat și în numeroase alte cazuri, pe care nu țin să le mai înșir.

*) Introducerea unei lucrări pentru tinerime, rămasă pe urma profesorului răposat. Sunt ultimele rînduri inedite, scrise de acest condei ager înainte de boala grozavă, care l-a doborât. Ne-au fost trimise de d. Octavian Goga, prietenul răposatului.

Din ori care din acestea exemple vei putea cunoaște ușor conținutul muncii, ținta și caracterul ei. Pentru aceasta adu-ți aminte deocamdată de unul singur, adu-ți aminte ce se petrecea, ce vedeai, ce simțeau, bunăoară când învățai un cântec la vioară. Mai întâi s'a ivit în sufletul tău dorința de-a cunoaște melodia acelu cântec. Dorința asta a mișcat creierul, mișcarea creierului s'a transpus asupra nervilor motori, aceștia au provocat încordarea mușchilor, puterea mușchilor a pus în mișcare brațul tău, mâna ta; mâna a purtat arcușul, arcușul a atins coarda, aceasta a început să tremure, să se miște; mișcarea strunei a pus în vibrație vioara și aerul din interiorul ei iar aceasta a trecut la aerul din afară și s'a propagat până la ureche, unde a pus în mișcare toba, oscioarele, a exerciat nervul auditiv, care a condus apoi mișcarea la creier: atunci ai auzit sunet, care te emoționa, te mișca, îți picura fiori dulci ce îți cutreerău tot corpul, din creștet până în tălpi. În acest timp ochiul tău urmărea atent notele și semnele de nuanțare, iar trupul stetea încordat în fața caetului de note. Dela o vreme ai început să simți tot mai multă oboseală în pîni și în trup o amorțală și atunci, punând vioara și caetul la locul lor, ai plocat la plimbare. Erai vesel de reușită, plin de încredere și curaj în urma greutăților învinse; te simțeau mai bun, mai liniștit, mai senin, cu inima mai caldă și inviorată. Un coleg al tău, care auzia din sala vecină frumoasa melodie, rămase și el plăcut impresionat și i-a venit și lui pofta să cânte în vioară.

Din exemplul acesta observi, că munca este un fenomen complex. Acest fenomen l-ai produs tu, arcușul, vioara și aerul dimprejur; l-ai pro-

tea insulte să răspundem cu insulte, n'am strecurat însă nici un șir, la adresa nici unuia dintre detractorii noștri. Acum, s'a folosit și Tribuna publică pentru invectivele ordinare ale lui Goldiș și consoții.

Firește, că toate au un hotar. Așa și răbdarea noastră, și nu ne îndoim a oricărui român care are în vedere interesele naționale, și nu pe acelea personale ale d-lui Goldiș și consoții.

Continuând în direcția asta azi va pleca unul, mâne altul, chiar din șirul comitetului, cum au plecat până acum trei inși dintre cei mai valoroși, într'un răstimp numai de câteva luni, ne mai putându-se solidariza cu actele de distrugere națională, comitetul se va putea cei drept complectă prin „aderenți”, dar domniile acestea se vor reprezenta pe ei și interesele lor și nu pe poporul românesc.

N'am ajuns încă aici, dar nu mai suntem departe, și-i rugăm, în ceasul suprem să pună capăt acestor porniri detestabile, ca să mai putem crede că n'am rămas fără conducători și să le putem da tot sprijinul nostru, dacă urmăresc într'adevăr, interesele curate ale neamului românesc.

«**Budapești Hirlap și planurile dlui ... Goldiș.** Organul imperialist din Budapesta publică în numărul său de azi o corespondență din Arad în care, între multe inexactități vădite, ne spune, și un lucru pozitiv: „Tribuna” trebuie să piară ca să se poată face împăcarea cu Ungurii! Iată ce spune anume „B. H-p”:

„Planul comitetului din Arad e, cum se spune, că dacă va reuși să supună cu desăvârșire „Tribuna” — să caute să ajungă la o înțelegere oarecare cu guvernul unguresc fără intermedierea lui Tisza, sau chiar împotriva lui, pe lângă menținerea dezideratului de a se introduce votul universal, egal și secret.”

Bănuim de unde pornesc aceste informații ale ziarului unguresc. Orice

cititor cu judecată limpede va putea să întrezărească în ele vechea intrigă pe care am semnalat-o și noi: *impăcarea cu orice preț — fără intermedierea comitetului național sau chiar împotriva lui.*

Ziarul budapestan mai vorbește și de pierderea unui „însemnat” număr de abonați ai „Tribunei.” Bănuim de unde pornesc și aceste informații inexacte. Avem doară cunoștință că agenții ziarului autorizat umblă pe la firmele *streine* cari publică anunțuri în „Tribuna”, îndemnându-i să publice anunțuri numai în „Românul”, căci „Tribuna” a murit.

Oricât de mult ar dori dl Goldiș moartea ziarului nostru, „Tribuna” va trăi și trebuie să trăiască pentru a desvelii intrigile autorizate ce se țes împotriva partidului și a comitetului național.

O nouă indemnitate bugetară. Ieri după amiază a avut loc un consiliu de miniștri în care s'a hotărât cererea unei noi indemnități bugetare.

Indemnitatea veche expiră la 1 Iulie și, cum nu se poate aștepta ca până la acest termen să se sfârșiască discuția bugetului, guvernul va cere o nouă indemnitate de 1 lună, ca țara să nu ajungă în stare de *ex-lex*.

Noul ministru austro-ungar la București. Regele Carol al României a primit Marți la prânz în audiență pe d. Fürstenberg, noul ministru al Austro-Ungariei, care a prezentat Suveranului scrisorile de acreditare. Ministrul Austro-Ungariei a fost condus la Palat în trăsura de gală a Curței, iar primirea s'a făcut cu ceremonialul obișnuit acestor solemnități.

Pactul electoral din Austria. Stăruințele depuse de ministrul-președinte austriac baronul Bienerth pentru a mijloci o înțelegere între partidul creștin-social și liberalii germani — au reușit numai în parte. Șefii celor două partide, cei drept, au ajuns la deplină înțelegere în ce privește balotagiile și au hotărât să și sprijinească reciproc candidații împotriva candidaților social-democrați — dar e foarte îndoișos dacă șefii

liberalilor germani vor fi în stare să și execute această hotărâre, pentru că în masele alegătorilor liberali, mai ales în Viena, s'a ivit un puternic curent dușman pactului.

Astfel balotagiile dela 20 Iunie pot să mai rezerve surprize neplăcute pentru partidul creștin-social, odinioară atât de puternic.

Din Cameră. În ședința de azi a Camerei deputaților s'a terminat discuția generală a bugetului ministerului de culte.

Ședința a început cu o discuție în chestie personală, la care au luat cuvântul Polonyi Géza și Hoek János, delectând Camera cu polemicele lor orale de caracter pur personal.

După încheierea discuției generale au venit la rând deputații, cari și-au rezervat cuvântul făcând propuneri. Pe urmă s'a trecut la discuția pe articole. Ministrul Zichy a ținut un discurs asupra căruiia vom reveni mâne.

Scrisori din București.

Oameni mici și patimi mari. — Interesul față de școlile speciale. — Un monument al lui Suvarov în România.

București, 2 Iunie.

Nimica nu poate fi mai respingător, decât să vezi oameni cu pretenții de seriozitate amestecându-se în lupte mici, în cancanuri reprobabile, punându-se în serviciul minciunii tâlcuite cu scopul de a face rău. Văzând cele ce se petrec în viața noastră publică, ajungi la concluzia că suntem la marginea unui povârniș, care amenință tot ce credeam nobil și demn. Oameni, despre cari păstram convingerea că sunt adevărate caractere, încep ca mânași de o putere iresistibilă, să și arete părțile rele din sufletul lor, să arate că în adevăr suntem «mici de zile și mari de patimi».

Ce rost o mai fi având declarația publicată de dl Leonte Moldovan în ziarul «Expresul» din Brăila? Astăzi când toate calomniile s'au spulberat, când povestea trădării a fost trecută pe cea mai neagră din paginile istoriei noastre, când cine ar mai susținea-o ar fi ridicol, crede d-nul Moldovan, că mai era nevoie să facă această eșire în contra «Tribunei»? Mai sunt în Brăila și alți oameni, cari spre deosebire de intelectualii de tagma d-lui Moldovan, citesc cele scrise în acest ziar. Crede d-lui că-i va putea convinge pe aceștia și-i va putea atrage pe partea d-sale? Se însală, după cum în multe rânduri lumea ro-

duș de cei mai multe corpuri, acționând unul asupra celuilalt, deci este un șir de acțiuni și reacțiuni. Câtă vreme acțiuni și reacțiuni nu există, decât între cel puțin două corpuri, sau două particule de corp, e evident, că pentru a se produce muncă, trebuie să se asocieze cel puțin două corpuri, sau două particule de corp; deci munca e un produs prin asociere.

În întregă durată muncii, mâna ta, arcușul, vioara și aerul erau într'o continuă mișcare; acțiunea și reacțiunea corpurilor se traduce deci în mișcare; munca se manifestează în mișcare.

Mișcarea era pornită din voința ta, apoi din sfortarea brațului tău; în munca omului lucrează două puteri, două forțe de muncă, două energii deosebite; una este forța sufletului, forța spirituală, iar cealaltă forța trupului, forța musculară, forța fizică; munca anului este deci produsul energiei tale, expresia forțelor întrebuintate, concretizată în mișcarea materiei; forța e cauza, iar mișcarea efectul, munca fenomenul produs. În acest senz orice fenomen din natură înseamnă muncă.

Munca omului e un fenomen psihic și fizic, ea este spirituală și fizică în acelaș timp. Cu aceste două note esențiale se prezintă ea totdeauna; nu există muncă omenească, în care aceste două note să se înfățișeze în mod singuratic, izolate, despărțite una de alta, după cum nu există rază de soare, în care să nu fie lumină și căldură în acelaș timp. Dacă se întâmplă totuș să vorbim în viața de toate zilele despre o muncă spirituală și despre o muncă fizică deosebit, asta este o abstracție este o separare care nu există decât în închipuirea noastră și o facem pentru a însemna

nota care iese la iveală, nota mai pronunțată a muncii. Omul e trup și astfel și munca lui e de un conținut fizic și psihic în toate cazurile.

Din cele două forțe, cea spirituală s'a ivit mai întâi, provocând cea dintâi mișcare; sufletul este motorul în munca omului, iar mâna ta, arcușul și vioara sunt mașinile de lucru. Sufletul trebuie deci îngrijit în prima linie, pentru ca să poți munci.

În compoziția muncii tale se strecurau pe încetul, după cum însuși ai simțit, picuri de veselie, de oboseală, și multe alte sentimente înviorătoare, în urma cărora te-ai schimbat, ai devenit mai bun. Munca are și o notă morală.

În mișcarea arcușului era tact, era regularitate, în melodie era ritm, era o simetrie; munca are deci în ființa ei și elemente estetice.

Melodia a impresionat și a îndemnat să făptuiască și pe colegul tău; munca ta, fapta ta privește și pe deaproapele tău, e deci și de un caracter social, nu numai individual. Ceea ce faci tu, cu toate că tu ești făptuitorul, nu te privește absolut numai pe tine, pentru că fapta e mișcare ce se propagă mai departe și valurile ei ating și pe deaproapele tău. Pentru aceasta trebuie totdeauna să te gândești că prin munca ta poți să-ți strici nu numai ție, ci și deaproapele tău, și deci să-ți tragi bine seama ce faci.

Fiindcă melodia și textul cântecului erau românești, munca ta avea și notă națională.

Ea a fost făcută cu voia, era deci o acțiune voluntară.

Scopul ei, mijloacele și mănuierea lor întru urmărirea aceluia îți erau cunoscute; în acest caz zicem, că munca e conștientă. Din exemplele

înșirate la început vezi, că tu ai muncit adeseori. Dacă te examinezi mai bine vei constata, că în ființa ta totdeauna și pretutindeni se desvoltă muncă. Inima ta bate ziua și noaptea neîncetat, mănând sângele prin corp; plămânii respiră neîntrerupt; fiecare organ, începând dela creier până la cea mai mică celulă, e în continuă activitate, numai cât munca asta nu este totdeauna așa de intensivă ca să o simți. Forțele de muncă în organismul omului sunt pururea în trezvie; ele lucrează chiar și după moarte, altcum trupul omului nu ar putrezii. Munca este legea firei omenești. Această lege e de origină divină, este legea pe care i-a descoperit-o celui dintâi om Inus Legiuitorul, când i-a zis și i-a poruncit: În sudoarea feței tale să-ți agonsești pâinea de toate zilele”. Asta a fost cea dintâi și singura povață directă, cu care Dumnezeu a trimis pe cel dintâi om să viețuiască pe acest pământ.

În desvoltarea muncii cu vârsta omului se deosebesc cinci faze; prima se manifestează când copilul sugă la pieptul mamei sale, mai târziu când călătorește pe băț, a treia când începe să se amestece în ocupațiunile părinților cu dorința de a fi util, a patra când își învață lecția pe ziua următoare și în sfârșit când muncește ca să și agonisească pâinea de toate zilele.

În faza primă munca se petrece instructiv. Copilul, când pentru întâia dată îl pune mama la piept, instinctiv, fără nici o indemnare și experiență, începe să sugă. Forța de muncă în acest caz e instinctul conservării, îmboldul hranei, o impulsivitate ce senaște din senzația de foame și are în vedere mulțumirea unei trebuințe a trupului, care provoacă acea senzație. Acest îmbold

mânească s'a înșelat în puterea de convingere a d-lui Moldovan. Cel puțin șovăelile d-sale în ce privește simpatiile politice sunt în deoște cunoscute. Dupăcum odată — în vederea șefiei — credea în programul conservator-democrat, pentruca mai apoi să facă pe liberalul, dupăce văzuse că la naționaliști nu este rost de înălțare repede; tot astfel acum, de dragul de a fi alături cu «autorul broșurei Mangra, Tisa și «Prostia omenească», de dragul de a fi alături cu cutare personaj ridicol, receditează în ziarul brăilean o poveste menită a afilia doar copiii nevrăstnici.

Di Leonte Moldovan ar face mult mai bine să nu uite că la Văleni se va zidi o casă pentru cursurile de vară. Pentru aceasta trebuiesc fonduri, cari se adună cu greu. D-lui, care s'a ridicat pe tema naționalismului, ar face mult mai bine să lucreze pentru adunarea sumelor necesare clădirii dela Văleni. Ar contribui la construirea unei instituții naționale. Rolul de tăciunar îl prinde așa de rău. Și apoi la munca de distrugere se pricepe oricine. Dar cât de greu este să construiești o operă, care să dureze, în ciuda valurilor potrivnice mânate de vânturi dujmane.

O constatare îmbucurătoare se poate face în ce privește mersul școlilor secundare. În timpul ce populația școlară a liceelor scade, numărul elevilor din școlile secundare speciale crește din an în an. A contribuit la acest fapt pe de-o parte groaza de funcționarism, iar pe de alta și nevoile statului, a cărui dezvoltare economică crește treptat. Se simte tot mai mult nevoia de specializați în toate ramurile și aceștia, spre bucuria celor ce vedeau cu durere cum atâtea izvoare de trai ajung în mâinile streinilor, se recrutează acum din absolvenții școlilor de specialitate.

Într'un recent studiu «Elevii Noștri» dl profesor Vasi e Dumitrescu dela liceul din Brăila, arată progresele realizate de școlile speciale precum și interesul ce se manifestează față de acestea, la oraș ca și la țară. Cum e și firesc în cele mai multe școli elevii sânt în majoritate fi de orașeni. Sânt însă unele școli speciale, în cari numărul covârșitor al elevilor îl formează fii de țărani. Astfel sânt școlile de meserii, de agricultură și școlile normale de învățători. Ceia ce lipsește acestor instituții sânt bibliotecile bine întocmite, cari ar avea menirea să desvolte în suflul elevilor dragostea față de literatura și cultura noastră națională. Aceste biblioteci lipsesc uneori chiar și gimnaziilor din diferite orașe. Pentru înființarea lor harnicul profesor de istorie pledează cu multă căldură și, sprijinite fiind părerile lui de întreaga presă, nu ne îndoim că se va face și în această direcție. Viitorii meseriași,

ducând din școală dragostea de cultura și literatura națională, o vor putea răspândi în cercurile în cari vor avea să-și desvolte activitatea lor.

După cum se știe, acum doi ani, un grup de ofițeri ruși, sub conducerea generalului Kaulbars, au venit în România, vizitând o mulțime de localități istorice, între cari și câmpia din județul Râmnicul Sărat, unde și-a aflat moartea generalul rus Suvarov, în anul 1789. Atunci ofițerii au luat hotărârea de a ridica un monument lui Suvarov. S'a format un comitet, care a adunat sumele necesare, a comandat monumentul, care acum este gata și mai rămâne să se aleagă locul unde va fi așezat.

Spre acest scop a venit în țară o comisiune de ofițeri ruși, care se compune din generalul Romanenco, locotenentul colonel Adrianof, colonelul Kiriacof, doi coloneli ingineri, maiorul Bery și sculptorul Eduard.

Primirea ofițerilor ruși la Galați, unde au debarcat a fost cât se poate de prietenească. În cinstea lor s'a dat un banchet, la care au luat parte toți ofițerii superiori din garnizoana dela Galați.

Au luat parte ofițerii superiori din garnizoană în frunte cu comandantul corpului 3 de armată, comisiunea de ofițeri români care a întâmpinat la Reni misiunea rusă, compusă din domniul colonelului Dumitru Ilescu, șeful statului major al inspectoratului general al armatei, colonelul Al. Lupescu, major Holban, atașatul nostru militar la Petersburg, căpitan H. Nicolescu din cavalerie, colonelul Iskritzki, atașat militar rus la București, dl de Cartamișef, consulul Rusiei la Galați, Emil Vulpe, prefectul județului, Teodor Missir, ajutor de primar, sculptorul Edward, care însoțește misiunea rusă.

Primul toast l'a ridicat dl general Culcer, care, după ce a reamintit frumoasa primire făcută acum un an misiunii de ofițeri români în Rusia, a închinat pentru familia imperială rusă.

A răspuns generalul Romanenco, comandantul corpului de armată din Odessa și șeful misiunii ruse, care a tostat pentru «marele căpitan» care a luptat cu vitejie pe câmpiile Bulgariei și în sănătatea ofițerilor români, pentru frumoasa primire ce au făcut-o misiunii ruse.

A luat din nou cuvântul dl general Culcer, care a răspuns generalului rus.

La orele 11 banchetul a luat sfârșit, când toți asistenții au trecut la palatul administrativ, unde s'a servit un ceai.

Măine misiunea pleacă la Brăila, apoi la Măcin și de acolo va lua drumul înapoi spre București.

La București se va oferi misiunii un banchet la palatul Cotroceni, altul la dl Filipescu, ministrul de războiu și al treilea la dl Giers, ministru-plenipotențiar al Rusiei la București, iar Marți misiunea va fi primită de Rege.

Ofițerii ruși pleacă Vineri la Râmnic spre a alege locul, unde vor așeza monumentul lui Suvarov.

Localitatea unde generalul rus a căzut este în apropierea comunei Caiata, lângă care azi se văd două mobile ce se zice c'ar fi fost ridicate în amintirea generalului rus căzut în războiu. Lupta s'a dat pe câmpia mănoasă din apropierea acestei comune, câmpie, pe care azi o stăpânește dl I. Vrânceanu, originar din Brețcu, deci un transilvănean, care prin muncă cinstită și bună gospodărie a ajuns la o frumoasă situație materială.

Correspondent.

Moartea lui C. Alimănișteanu.

Din București primim știrea că C. Alimănișteanu, fost deputat, mare proprietar și membru fruntaș al partidului liberal din România, a repauzat Marți, la Drăgășani.

Dl Alimănișteanu era unul dintre oamenii politici cei mai cunoscuți. Și-a început cariera politică în partidul liberal fiind ales deputat de Muscel.

Era destinat să fie ministru de industrie într'unul din viitoarele guverne liberale. La trecutele alegeri a candidat tot la Muscel dar n'a fost ales.

Era de un an cenzor la Banca Națională.

În iel pierde și ziarul nostru un prieten sincer.

Vestea morții lui a făcut adâncă impresie nu numai în cercurile partidului liberal, ci în toate cercurile politice. La »Clubul liberal«, la »Creditul rural« și la »Clubul Tinerimei« s'au arborat drapelul de doliu.

La locuința defunctului din str. Doamnei, care e pe de-a'ntreagul cernită, este un adevărat pelerinaj, de amici și cunoscuți ai defunctului, cari vin să semneze în registrele deschise.

rămâne întunecat, nelămurit; ori cât ar dura el, nu se îndreaptă spre o anumită hrană, pentru că copilul nu cunoaște încă mijlocul de mulțumire a lui. — Cu imboldul hrănirii se unește în acest caz și imboldul spre mișcare, pornit în urma funcțiunilor organelor, cari excită nervii, și mușchii și provoacă felurite mișcări cu mâinile și cu picioarele. Tot nelămurit e și acesta.

Copilul mic muncește deci fără a avea un țel hotărât și fără a cunoaște mijloacele spre acela, și el săvârșește o muncă cu totul inconștientă.

În faza a doua copilul se joacă. Imboldul spre joc se naște din o trebuință sufletească unită cu imboldul spre mișcare. Imboldul acesta e lămurit. Copilul călăreț cunoaște mijlocul de mulțumire a lui, adică bățul și săvârșește o mișcare conștientă. Cu jocul lui copilul nu urmărește alt scop, decât să se joace pentru plăcerea ce o simte în joc. Munca în chipul jocului își are scopul ei în sineși.

Munca în faza a treia este ocupațiune de bunăvoie, care pornește din imboldul de-a fi util, de-a fi de ajutor, bunăoară de-a duce și el un ulcior, când se duce cu mamă-sa după apă. Lucra-

rea asta o face copilul pentru plăcerea sa și de bună voie; scopul ocupațiunii este în sineși, ca și la joc, imboldul însă, după cum am văzut, se deosebește de cel al jocului. Copilul pe lângă plăcerea ce vrea să și-o câștige prin aceasta ocupațiune mai are și dorința de a fi util.

În faza a patra munca, pe care o săvârșește școlarul când își învață lecția pe ziua următoare, pornește din sentimentul de datorință; scopul învățării este iarăș în sineși. Copilul din școala primară nu cunoaște alt scop, cel puțin la început, decât a-și învăța lecția, pentru că așa a zis învățătorul și el vrea să-și îplinească această dorință impusă.

În sfârșit munca îndeplinită, în cea din urmă fază, când omul muncește pentru ca să-și agonisească pâinea de toate zilele, urmărește un folos, un scop, care e în afară de ea, este numai un mijloc spre acel scop. Asta e munca în faza ei cea mai dezvoltată, conștient în privința scopului și mijloacelor. Asta este adevărata muncă, asta este munca voinței inteligente.

Urmărind iarăș, dela început până la sfârșit aceste faze de dezvoltare, observăm, că în ce/e

dintâi iasă la iveală mai mult nota fizică a muncii exprimată în diferitele funcțiuni și mișcări ale organelor: în respirație, circulația sângelui, mișcare, mișcări cu mâinile și cu picioarele.

Nota spirituală a muncii iasă la iveală mai târziu, când sufletul primește impresii din lumea exterioară și le prelucră. Activitățile fundamentale ale sufletului sunt cunoașterea, simțirea și voința, cari, pornesc una din alta, fiind în o intimă unire și prezentând fiecare altă latură a muncii spirituale.

Munca fizică o putem cunoaște prin simțurile noastre, iar pe cea spirituală prin observație internă, prin conștiința noastră. Cea dintâi e săvârșită de forța musculară și se petrece în spațiu și timp, iar cea din urmă pornește din instinctul de conservare, din imboldurile, poftele, dorințele, pasiunile și voința noastră. (Forțele acestea îndeplinesc munca și asupra lor se reflectează munca, drept reacțiune.)

În desfășurarea muncii organismului omenesc mai descoperim și alte legi.

„Asociațiunea industriașilor de mobile“ din Brașov

recomandă în atenția on. public, depozitul său bogat în

mobile

pentru camere de dormit, sufragerie, camere-garcon și sa-loane. la în întreprindere efectuarea aranjamentului complet al locuințelor și bucătăriilor; al edificiilor publice (școli, palate publice) împreună cu tapetăria lor. — — — — —

Prețurile moderate, pe lângă condiții favorabile. — Se poate privi fără a deobliga la cumpărare! — Cataloage gratuite!

A „Brassói Baforkészítő Iparosok Arucsarnok Szövetkezete“, Strada Vămii nr. 36.

Funerariile, după o hotărîre a familiei, se vor face în capela-cavou de pe moșia Alimănești, proprietatea defunctului, Vineri la orele 3 d. a.

Corpul defunctului va fi dus la Slatina unde se va face serviciul religios, la care vor lua parte, în mod oficial din partea partidului liberal, dnii I. I. C. Brătianu șeful partidului, M. Ferechide fost președinte al Camerei liberale, D. Protopopescu, Vintilă Brătianu și alți fruntași.

Const. Alimăneșteanu e originar din județul Olt. Și-a făcut studiile superioare la Paris, împreună cu d. Ionel Brătianu și cu alți fruntași pitici ai țării. S'a înapoiat în țară ca inginer de mine și a fost numit imediat șef al serviciului industriei și comerțului din ministerul domeniilor.

În curând a devenit director în acel minister, în care calitate a stat până în 1905, când s'a retras pentru a intra în viața politică.

În timpul cât a fost funcționar a scris numeroase studii și articole asupra industriei și agriculturii și a ținut mai multe conferințe la societatea agrară.

La 1906 a înființat împreună cu mai mulți oameni politici societatea petroliferă „România”. A fost apoi director al societății petrolifere „Speranța” și președinte al Asociației industriștilor din România până la dizolvarea ei.

La 1906 a organizat congresul internațional de petrol, ce s'a ținut la București.

La 1907, venind guvernul liberal la putere, C. Alimăneșteanu a dat un larg concurs dlui Ionel Brătianu la întocmirea reformelor agrare pe care le-a săvârșit acel guvern.

Ca mare proprietar rural, Alimăneșteanu fusese ales membru în consiliul de administrație al creditului rural. Deasemenea fusese numit membru în consiliul de administrație al băncii populare. A demisionat din aceste două consilii, când a fost ales, în anul trecut, censer al Băncii Naționale.

De pe urma lui C. Alimăneșteanu rămâne un singur fiu și familia neconsolată.

Cu moartea lui Alimăneșteanu se pierde un om de muncă și de pricepere, un intelectual care făcea cinste științei noastre.

Dela Asociațiune.

Cătră abonații „Bibliotecii Poporale a Asociațiunii”.

Aducem la cunoștința abonaților că numerele apărute până acuma din „Biblioteca Poporală” s'au expediat tuturor. În curând vor primi Nr. 6, pe Iunie. Rugăm deci pe toți ceice n'au primit până acum vre-unul din numerele apărute, să-i ceară în cursul acestei luni.

Totodată vestim abonaților că de aici încolo, dacă nu vor primi regulat cărțile, nu va fi din vina noastră, fiindcă noi de aici le trimitem tuturor, ci va fi vina poștei și a primăriilor. Am mai băgat de seamă, că broșurile în multe locuri sânt reținute de oameni nechemați. Ba am avut câteva cazuri, când ni s'au reclamat broșurile de cătră abonați căroră le-am trimis în pachet, cu recipisă. Noi trimitem cărțile abonaților dintr'o comună deodată. Așadar acolo, unde unii le primesc și alții ba, înseamnă, că cele ce n'au sosit au fost înstrăinate. Abonații „Bibliotecii Poporale” și binevoitorii Asociațiunii trebuie să cerceteze cine sânt cei cari pun mâna pe cărțile altele.

Abonații noi și reclamanții vor primi broșurile 1, 2 și 3. numai la vară, fiindcă cele zece mii de exemplare, în câte s'au tipărit, s'au trecut toate. Acum se tipăresc din noi în câte cinci mii de exemplare.

Ceice ne scriu sânt rugați să-și scrie citeț numele lor, al comunei și mai cu samă *poșta ultimă*.

Domnii colectanți se binevoiescă a ne trimite listele de abonament și taxele îndată după colectare. Spunem aceasta deoarece am primit reclame dela astfel de membri, a căror abonament n'a ajuns încă la noi.

Sibiu, 1/14 Mai 1911.

Administrația
„Bibliotecii Poporale a Asociațiunii”

Adunarea din Lugoj.

(O) simplă înscenare. — Rehabilitarea domnului Goldiș. — Reformele militare? — Sufragiul universal. — Cooperarea cu iusthiștii. — Tratatulele de împăcare. — Mici proceduri simpatice. — Piară „Tribuna”?)

Ceace prevedeam după adunarea dela Igrîș, s'a înfăptuit. Fruntașii noștri se vede că voesc să pornească o campanie întinsă prin adunări populare împotriva ziarului nostru și a oamenilor grupați în jurul lui. Pentru că dacă la Igrîș au vorbit împotriva noastră dl Goldiș și un fost colector de-al nostru, aici în Lugoj s'au deschis gurile cele mai autorizate ca să blesteme adevărurile noastre crude. Chiar și bătrînul președinte Gh. Popp de Băsești a aruncat anatema asupra noastră. Am fost scoși vânduți guvernului, trădători, spărgători ai solidarității naționale, perfizi și infami (frazee autentice) de cea mai mare parte a oratorilor. Numai dnii Dr. Vlad și Branîște au avut bunul simț să nu aducă în fața unei adunări de țărani neorientați astfel de chestiuni. Dnealor sigur că le repugnă astfel de înscenări cari în orice caz cuprind o mare doză de ridicol. Dl Branîște a și spus-o de altfel aceasta. Era doar cel puțin caraghios să auzi pe țărani noștri în sufleteți și curați cu sufletul cum îl huiduiesc pe Șeghescu, când fruntașii noștri spirituali cum sunt, făceau cele fine aluzii la adresa ziarului nostru. Fruntașii noștri ne făceau trădători (au fost foarte politicoși și nu ne-au numit nici odată) iar simpaticii bănăteni cu tundrele lungi, strigau din baierile inimii: Jos Șeghescu, jos Burdia, jos Mangra!! Nu cred că vor fi rămas mulțămiiți fruntașii noștri, pe urma acestei regretabile neînțelegeri a „paușilor” din Bănat. Cel mult autorizat dacă va reproduce cu satisfacție și cu litere groase cele câteva strigăte de hulă la adresa noastră, ale unor intelectuali autorizați și țărani puși la cale. De altfel au fost mai ales preoți cari au detestat întreagă această înscenare care nu a făcut nici o cinste fruntașilor noștri. Un preot distins care sta nu departe de mine era cu adevărat indignat de acest procedeu nenorocit.

Se înțelege, că fiind vorba de ziarul nostru, prin asociație de idei, trebuie să le vină în minte fruntașilor noștri și dl Goldiș. D-sa trebuia reabilitat. Și ce e mai ușor decât o reabilitare într'o adunare populară. Fruntașii dela tribună aplaudă din greu, câte unul își scoate batista (în cazul nostru era dl Lucaciu) și o flutură spre cel ce trebuie sărbătorit. Poporul imitează, aplauzele curg, fruntașul se emoționează și în urmă, ce să mai spun, fruntașul este reabilitat. Se poate o reabilitare mai spontană și totodată mai fără greutăți? — Dl Goldiș, în orice caz, trebuia să fie modest și să declină dela persoana d-sale, aceste onoruri. Era vorba aici de un anumit principiu pe care-l reprezintă d-sa. Așa a și făcut dl Goldiș și adunarea a protestat prin nouă aplauze, spre mai marca mulțămire a... cui le-a primit.

Când se știe odată că în tot decursul acestei adunări s'au folosit fel de fel de epetete injurioase împotriva unui ziar național ca al nostru, săpându-i-se groapa, atunci orice om nepreocupat trebuie să se întrebe: oare fruntașii noștri nu mai au altceva de gândit și de lucru? Iată de pildă aci sunt reformele militare. O lege nouă

pe care vrea s'o aducă guvernul în paguba intereselor noastre naționale. O lege care trebuie să ne inspire serioase îngrijorări. Ce ne facem, iubii fruntași, poate să ne întrebe un nenorocit de neautorizat? Întrebarea aceasta este cu atât mai justă cu cât dl Dr. Gh. Dobrin anunțase în discursul d-sale că și pentru combaterea reformei militare s'a convocat această adunare. Care să fie oare pricina că nici unul dintre fruntașii noștri nu a ținut de bine să atace această chestiune, elucidând-o, ca să zicem așa. Socotesc că toți deputații și fruntașii noștri dela adunare au studiat temeinic această întrebare reformă și își vor fi format o judecată clară asupra întregii situații ce ne va crea primejdioasa lege ce se va aduce. La gazeta noastră s'au scris mai mulți articoli în cari tradam partidul național și cum suntem vânduții lui Tisza arătam primejdia ce ne așteaptă pe urma reformelor militare. Nu știam dacă reprezentam un punct de vedere corect și așteptam o confirmare autorizată. Pentru ce n'a venit?... Enigmă, este răspunsul.

În schimb s'a vorbit mai mult despre reforma electorală. Aici suntem noi mai țări, fiindcă această reformă solicitată de poporul întreg, dă un splendid prilej pentru demagogie. La acest punct al ordinei de zi se poate spune în dragă voie și cu deplin succes, că țaranul este talpa țării, că suntem robi de veacuri, iobagi nenorociți etc. Mai toți oratorii s'au alipit pe lângă acest punct al ordinei de zi și vorbele au curs din belșug. Dintre toate discursurile spuse asupra chestiunii sufragiului universal trebuie să se remarce însă, discursul dlui Dr. Aurel Vlad. A fost un discurs limpede și frumos cum rar ne-a fost dat să auzim, mai ales acum, nu. Regret că nu-l pot reproduce, deși dl H. Sthal l-a stenografiat. Aplauzele cari au acoperit sfârșitul acestei vorbiri, au fost cu desăvârșire bine meritate, iar atenția cu care ascultau țărani expunerile dlui Vlad, dovedește superioritatea de înțelegere a țaranului nostru, care prin părțile aceste deosebit de inteligent. Dl Vlad a arătat cu cifre cât ni-se dă nouă din bugetul țării și a descoperit clasa feudală în toată golăciunea ei. Dl Vlad a izbucnit discursul trădătorului dela Orade, Mangra, iar poporul scârbit și indignat a avut cele mai vrednice epetete la adresa acestui tip nenorocit, alungat în tabăra guvernului de pofta nesățioasă după mitră.

În legătură cu chestiunea sufragiului universal a trebuit să se facă multe declarații și în ceea ce privește cooperarea cu iusthiștii. Asupra acestei cooperări nu s'au făcut până acuma declarații categorice nici din partea noastră, dar nici din partea iusthiștilor, cari una ne spuneau nouă și alta făceau în parlament și în presa lor, unde se lăpădau de noi. Ei bine, nici după această adunare nu ne putem alege cu nimic hotărît și este caracteristic pentru convingerile noastre politice că chiar în aceeași alunare de ieri au răsunit două glasuri deopotrivă de autorizate, cari s'au contrazis însă cu desăvârșire. Câtă vreme părintele Vasile Lucaciu a vorbit despre democrații cei mai gălăgioși, cari cer sufragiul universal, dar își murdăresc democrația lor, pentru că alături de sufragiul universal cer eghemonia rasei ungurești, dl Dr. A. Vlad și-a terminat discursul enunțând că „trebuie să ne înfrățim și cu iadul ca să dobândim sufragiul universal”. Cu ce se vor alege acum alegătorii noștri? Unii vor urma povața părintelui Lucaciu, iar alții vor asculta pe dl Dr. Aurel Vlad, care este foarte popular prin aceste părți, așa încât solidaritatea partidului nostru va fi spartă tocmai de fruntașii noștri, cari o accentuiază și o bucină și când e și când nu e de lipsă. E un caz caracteristic acesta, pentru admirabila organizare a luptelor noastre politice. Las' că nici până astăzi nu știu la ce se reduce toată conlucrarea cu partidul iusthist, dar era lipsă, cel puțin acum, de un cuvânt de ordine în această privință.

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute mobila de Székely și Réti fabricanți de Marosvásárhely lipsă la: mobile în Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă
= plătire în rate lunare fără nici o urcare
de preț. — — —

= Mare asortiment în trusouri pentru mirese. =
La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

Di Dr. Valer Braniste incheind şirul discursurilor a motivat moţiunea ce s'a prezentat şi a făcut şi unele declaraţii interesante asupra tratativelor de împăcare cu guvernul unguresc. Di Braniste a declarat în numele comitetului naţional că deşi s'a ştiut dela început că guvernul nu are intenţiuni serioase de împăcare, totuşi comitetul naţional a trebuit să intre în tratative, pentru lămurirea opiniei publice europene, care cere dela noi să să fim întru toate loiali faţă de guvernele ungureşti. Lămuririle aceste tardive, s'ar putea zice aproape întârziate, în orice caz sunt discutabile şi atitudinea partidului naţional nu poate fi normată de atitudinea episcopilor noştri pe vremea coaliţiei, cum spune di Dr. V. Braniste într-o comparaţie. Discursul dlui Braniste a făcut o deosebită impresie, în orice caz şi pentru motivul, că di Braniste a vorbit, faţă de cîştăile latineşti şi vorbelor înalte ale multora dintre oratorii înaintaşi, mai la înţelesul poporului.

Cam aceste ar fi momentele principale ale adunării dela Lugoj. Mai rămân micile amănunte cari totdeauna sunt caracteristice şi aruncă o lumină intensă asupra unui întreg complex de situaţii. Am arătat meşteşugul cu care a fost atacat şi terfelit ziarul nostru dimpreună cu oamenii grupaţi în jurul lui. Niciodată n'a fost pomenită „Tribuna“, iar Di Goga a fost pentru părintele Lucaciu „un dulce poet care spune prostii“. Am arătat şi felul în care a fost provocată sărbătorirea dlui Goldiş şi mai restază un mic procedeu foarte simpatice al dlui Dr. Gh. Dobrin. Di avocat a ţinut un discurs pe care l-a tipărit înainte. Mare mi-a fost surprinderea când mi-a căzut această tipăritură în mână, că unele expresii destul de tari ale dlui avocat au rămas, probabil din eroare, netipărite. Aşa de pildă, di Dobrin a susţinut că venerabilul prezident al partidului naţional ar fi fost tratat „cu cele mai josnice injurături şi a fost executat“. Aceste cuvinte nu sînt în tipăritura pe care o am în mână şi care se va publica şi în ziare, dar tărani şi preoţii dela adunare le-au auzit şi e — destul.

Trivialităţile cari s'au aruncat în cărea ziarului nostru socotese că nu merită să mai vadă toate lumina tiparului. O reproduce pe cea mai delicată. Di Dr. I. Suciu, şi-a terminat vorbirea, spunând că, trădătorilor (adecă celor dela „Tribuna“) să le steie în gât preţul vînzării lor. Nu-i vorba, era adunare populară şi aici merg toate frăzoaiele. De ce am mai pomeni şi de ameninţările dlui Dr. Stefan C. Pop, faţă de poetul Octavian Goga: Să ştie perfidul că preoţimea noastră nu se poate despărţi de partidul naţional! De ce? Şi pentru ce am mai descrie pe Di Vasile Goldiş, care s'a dovedit cu acest prilej un demagog de valoare? Publicul nostru s'au că s'ar înspăimînta de adevăr şi atunci tot acest ziar ar suferi s'au că ar tăcea impasibil şi atunci e de prisos.

Un singur lucru ţin să mai adaug. După ce s'a terminat această adunare, unde eu am trebuit să aud că gazeta la care scriu trebuie să piară pentru că e scrisă de nişte vînduţi, am ieşit în grădina Concordiei unde ploua binisor. Mă strecuram prin mulţime. Deodată mă prinde cineva de braţ. Am tresărit pregătindu-mă de apărare, căci socoteam că trebuie să-mi ispăşesc păcatele. M'am întors şi am dat de doi ochi luminoşi privindu-mă în faţă. Era un preot tînăr din Torontal, mi-se pare:

— Am auzit că eşti dela „Tribuna“. Apoi să ştii că nu toată lumea crede ce-au spus domnii dela tribună! Şi a plecat părintele mai departe, strecurîndu-mi însă în suflet o rază strălucitoare de mulţumire, pe care putea s'o aibă un tînăr jicnit ca mine.

Va să zică tot nu piere „Tribuna“, Dle Goldiş!
Raportor.

Di Dr. V. Braniste a cetit următoarea moţiune, care s'a primit cu ovaţiuni:

MOŢIUNE.

Aderenţii partidului naţional român din comitatul Caraş-Severin şi comitatele învecinate, întruniţi la Lugoj în adunare populară la 2/15 Iunie 1911:

constată, că sistemul de guvernament inaugurat în Ungaria, la 1867, susţine şi astăzi acea politică de distrugere, care bazându-se pe exclusivismul de rasă şi de clasă, încătuşează forţele adevărate ale acestei ţări şi în special face imposibilă validitatea politică, dezvoltarea economică şi culturală a poporului;

constată cu durere, că ocârmuirea ţării descendează nu numai drepturile inalienabile ale poporului român, ci nesocoteşte chiar şi cele mai elementare îndreptăţiri ale limbei şi obiceiurilor poporului român;

protestează cu toată hotărîrea împotriva acestor stări de lucruri şi pretind respectarea intereselor de existenţă naţională ale poporului român din Ungaria, pretind ocrotirea intereselor economice ale ţărânilor române şi reclamă să i-se recunoască poporului român cuvînt în ocârmuirea ţării, în proporţiunea jertfelor de sânge şi de avere, pe cari le aduce pentru susţinerea ţării şi mărirea Monarhiei;

cer introducerea fără amânare a sufragiului universal, egal, direct, secret, fără restricţii şi cu votarea în comune, precum şi o arondare dreaptă a cercurilor electorale, ţinându-se seamă de relaţiile de naţionalitate ale populaţiunii ţării, ca fiecărui popor din ţară să-i fie dată posibilitate a trimite în Dietă deputaţi în raport cu numărul său;

protestează împotriva tendinţei de a amâna şi lua dela ordinea zilei această reformă, fără de care este cu neputinţă înstăpînirea unui regim democratic, singurul care răspunde astăzi exigenţelor unei dezvoltări fireşti şi sănătoase a ţării în plină consonanţă cu interesele de viaţă a popoarelor, cari împreună constituie ţara;

reclamă deplina garantare a libertăţilor publice, asigurarea eficace a liberului exerciţiu al drepturilor cetăţeneşti şi eliminarea radicală a tuturor acelor practice neconstituţionale şi nelegale, cari înstăpînindu-se în cursul vremii în Ungaria, au otrăvit toate fântânile vieţii publice;

iar relativ la aşa zisele iniţiative de împăciuire naţională, ivite din diferite părţi în timpul din urmă, iau cu satisfacţie act, că se află deja bărbaţi de stat, cari recunosc, că chestiunea de naţionalităţi este astăzi chestiunea de cea mai vitală importanţă a Ungariei şi că dela fericita ei soluţiune depinde viitorul Ungariei, regretă însă, că până acum nici un fapt de guvernament nu a dovedit, că întru adevăr am fi ajuns în evoluţiunea politică a ţării la acel mult dorit punct de întoarcere, când prin fapte incontestabile să se dea dovadă, că ocârmuitorii ţării sunt pătrunşi de adevărul, că nu pe temeiul forţării unei şuprimaţii artificiale, săturate

de nenorocitul spirit al exclusivismului de rasă, ci numai şi numai în spiritul sinceriei păci, a deplinei egalităţi de drept a popoarelor, cari constituie ţara şi a adevăratei libertăţi naţionale, bazate pe drept şi dreptate, pe respect reciproc de drept şi pe încredere reciprocă, se poate înfăptui justa şi mulţumitoare, şi prin urmare: *singur posibilă soluţiune fericită a chestiunii de naţionalităţi din Ungaria:*

în fine exprimă aderenţa la programul partidului naţional român şi îşi depune deplina încredere în comitetul central al partidului naţional român.

Douăzeci de ani din viaţa interna-tului „Pavelian“ din Beiuş:

Beiuş, 14 Iunie.

Cea mai frumoasă figură a diecezei gr. cat. de Oradea-Mare în jumătatea a doua a secolului trecut a fost, fără îndoială, episcopul de pie memorie, Mihail Pavel. Prin activitatea lui bogată în fapte măreţe s'au revărsat asupra neamului românesc, asupra culturii noastre, cele mai durabile daruri de binefacere. Prin dărnicia lui fără hotare Beiuşul este un înflorit centru de cultură românească. Tot ce e trainic şi românesc în oraşelul nostru, şi orice mişcare intelectuală este rodul muncii lui stăruitoare. De aceea de câte ori pomenim numele acestui mare mecenat, suntem cuprinşi de o adâncă veneraţie.

Din faptele lui, cari vor fi subliniate întotdeauna de generaţiile recunoscătoare, se remarcă în o formă impunătoare Internatul „Pavelian“, din viaţa căruia azi creştăm la răvaşul vremii douăzeci de ani de existenţă.

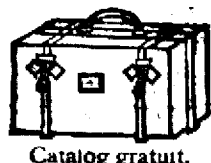
Internatul s'a terminat la 1888, dar din cauze binecuvîntate nu s'a inaugurat până la 1891. Formează partea de miază-noapte şi răsărit a liceului şi are o poziţiune foarte avantajoasă. Intemeierea lui era impusă de necesităţile timpului. Căci liceul deşi era de mult completat la opt clase, totuşi din cauza grelei existenţe, numai un număr relativ scăzut de tineri puteau cerceta gimnaziul. Multe talente rămăneau ascunse sub cămaşa groasă a fiului de ţaran, neavînd putinţa să îmbrăţişeze cartea, fiind sărăcia mare şi ucigătoare.

Le-a ştiut foarte bine toate acestea marele mecenat, căci, fiind eşit din popor, de atâtea ori, în zile de sărbători mari, în ziua bucuriei neamului omenească care este Invierea Domnului, trebuia să şi potolească foamea, pe vremea când începuse să cunoască slovele, cu măcriş găsit între buruienile câmpului verde.

Din suferinţi mari ies virtuţi mari! Dumnezeu, ale cărui taine sunt nepătrunse, a voit, ca episcopul Pavel prin calvarul tinereţii lui să ajungă mîntuitor a mii şi mii de suflete însetate după cultură.

Bogăţiile mari, venitele frumoase ce-i aducea dieceza, n'au putut întuneca sufletul nobil al acestui bun păstor; nici nu i-au putut îndreptă privilegii spre o lume de desfătare liniştită, ci cu cât se simtea mai sus, cu atât mai tare învăluia cu gândul şi cu purtarea de grijă pe cei rămaşi jos, în sărăcie şi lupte istovitoare.

Internatul este dat menţiunii sale prin circulara episcopului Mihail Pavel de datul 2 Iulie 1891 Nr.-ul 1496¹), prin care se notifică, că rector este numit Ioan Butean şi deocamdată se pri-

Catalog gratuit.

Schmidt M
curelar şi fabricant de şele şi geamantane
Budapesta, VII., Rákoczy-ut 25.

Pegăteşte cu mult toffelul de accesorii pentru trăsuri şi călărie. Cele mai fine genţi pentru călărie şi toaletă, geamantane, portmonee, portfigarete, briuri şi săculeţe p. femei în m. asortiment. Articole de vînaătoare şi sport, în orice calitate: biciuri, beţe de călărit, jamperi, fotbaluri, etc.

mese 12 băciți interni, cari vor avea să se împărtășească în mod gratuit de întreaga întreținere.

Indată după deschiderea internatului numărul studenților dela liceu crescu aproape cu o sută și după ce se deschide la 1899 un internat și pentru tinerii gr.-or., acest număr începu a se mări an de an și mai mult.

Atunci internatul avea — în etaj și parter — 3 sale de învățământ, 5 dormitoare, 2 reflectoare, locuință pentru vice-rector și prefecți, infirmerie, bucătărie, cămară, locuință pentru portar etc., iar acum are 5 sale de învățământ, 8 dormitoare, 2 reflectoare, 2 odăi de spălat, local pentru baie și pentru infirmerie.

Elevii au la dispoziție o bibliotecă frumoasă și în orele libere se deprind cu lucrări din domeniul literaturii. Au un cor vocal și instrumental bine disciplinat.

În zile de Duminică și sărbători, înainte de plecare la sfânta biserică, li-se ține câte o cuvântare potrivită de conținut moral.

Numărul elevilor interni azi se urcă la 150, dintre cari din fundațiunea „Paveliană” sunt întreținuți 75, iar ceilalți plătesc o taxă de 300 cor. socotindu-se aci și 60 cor. pentru uniformă.

Pilda episcopului Pavel i-a răpit și pe alți Români evlavioși. Așa Teodor Moza lasă pentru acest internat o fundațiune, din venitele căreia primește întreținere gratuită un elev. La 1904 Dr. Titu Hengye și soția lasă altă fundațiune de 6000 cor., tot spre acest scop. Nu mai puțin vrednic de amintit este lăsamântul fostului vice-rector, Teodor Bule, care o parte din averea sa a lăsat-o internatului.

Clădirea internatului a costat 126.050 cor., iar cu adaptările de mai târziu se urcă la suma de 200.000 cor.

În cursul celor 20 de ani, sute de tineri s'au crescut din dărnicia Episcopului Pavel; tineri cari, poate, între alte împrejurări rămăneau la coarnele plugului, în bătaia soarelui, blăstământuși și amarul victii în lupta purtată din greu pentru o coajă de pâine.

Rektoratul, cunoscând serviciile aduse de acest internat, a căutat să-i serbeze existența de 20 de ani prin o frumoasă festivitate școlară aranjată în sala de gimnastică.

Program bogat și variat. S'a declamat din Cosbuc; „Zobail” și „Regina Ostrogoților”, din Goga; „Străinul” și „Noi”. S'a recitat un monolog „America” de Bănuțiu. Toate au făcut impresie bună. Corul a cântat „Jehi-u'as și n'am cui” de Lipovan, „Sborul” lui Vidu, „Știi tu” și „Frunză verde ninifar” de C. Savu, „Codrule, codrule” de Sequens și „De Ducă” de Lugojan. Aplauzele publicului au fost bine meritate.

N'a surprins foarte plăcut corul mixt cu cântarea „Mama lui Ștefan cel Mare”, una dintre cele mai grele bucăți pentru cor. Acompaniarea la pian a susținut-o distinsa noastră profesoară de cântări dela școala civilă, dna Cornelia Bușita.

Trebuie să remarcăm din șirul debutanților de azi pe d-șoara Sidonia Ardelean care a acompaniat corul și orchestra în „Sborul” și „Baladă”, dând dovadă de o rară pricepere muzicală.

Orchestra de asemenea a executat bine trei bucăți: „Marș”, „Baladă” și „Doina-Horă”. Vasile Hea stud. cl. VI, a ținut cuvântul ocazional, în o limbă frumoasă, vorbindu-ne despre însemnătatea zilei. Acest tânăr promite mult.

A fost și reprezentatie teatrală. S'a jucat „Mortul viu” de V. A. Urechie. În sfârșit, studentul G. Pêter mulțamește publicului, pentru bunăvoința, cu care a grăbit să înalțe însemnătatea zilei de azi.

Le mulțamește tuturor pentru frumoasele prestațiuni. *Senin.*

Cronică din Paris.

(6—13 Iunie).

Moartea lui Maurice Rouvier — Conflictul franco-spaniol — O dramă pe un far — Eroul din Maroc — Limba latina în școli — Condamnarea picturii decadente — Gruparea „Independenților” — Românii ardeleni la Paris — Circuitul european de aviațiune — Dispariția locotenentului-aviator Bague.

În cursul acestei săptămâni a murit pe neașteptate fostul președinte de consiliu și ministru de finanțe Maurice Rouvier. Răposatul a fost răpus în mod brutal de o congestie pulmonară. Maurice Rouvier a adus, ca ministru, servicii excelente finanțelor franceze; el e mai ales cunoscut prin gravul incident politic ce a avut loc pe când era președintele consiliului prin 1905. Cine nu-și amintește de acest incident provocat pe vremuri de d. S. Delcassé, azi ministru de marină, și pe atunci titularul afacerilor streine? D. Delcassé, un patriot înfocat, urzise o întreagă rețea de alianțe, punând — pentru întâia dată Engliera de partea Franței. Scopul dlui Delcassé era să răspundă la amenințările Germaniei cu o declarație de războiu. Din fericire, dl Rouvier înștiințat de urzile ministrului de externe, a cerut demisia dlui Delcassé. Iar conflictul cu Germania a luat sfârșit prin faimoasa conferință dela Algeiras.

... Pe atunci tot chestia Marocului era la ordinea zilei, ca și azi, când pe orizontul internațional se ivesc puncte negre, cari iute se pot umfla în nori de furtuni. Pe când Franța se războiește cu atâtea sacrificii în nordul Africeii, Spania se dedă la tot felul de exerciții excentrice, cum e bunăoară ocuparea teritoriului marocan care ar fi să rămână neutru, — și asta ca să protesteze împotriva expedițiunii franceze. Pe când presa din Madrid tună și fulgeră în contra Franței, ziarele din Paris sunt calme și demne. Ce va eși din această violență copilărească a Spaniei, când Francezii își vor pierde răbdarea la rândul lor? Am avut prilejul să mă întretin cu un om politic din Paris și răspunsul lui a fost o înălțare din umeri semnificativă. Apoi mi-a zis: „Nici un popor nu dorește pacea mai mult ca Francezii, dar nici unul n'a fost mai hărțuit în ultimul timp. Între faptul că presa germană și-a încetat amenințările în chestia Marocului, și între violentele de limbaj ale gazetelor spaniole, este o legătură ocultă. Germania atâță și Spania răcnește. Când ne vom pierde și noi răbdarea, lucrurile se vor încurca rău. Și ori-câtă siguranță dovedesc unele națiuni vecine, mi-e teamă că nu va fi bine de ele. Văzduhul Franței e azi încărcat de salpetru”... Dar deputatul adaugă în grabă: „Sper că lucrurile se vor opri aci. Ori ar fi haotic!”.

... Văzduhul Franței e azi încărcat de salpetru! Fraza aceasta m'a isbit. V'am vorbit în cronica mea trecută de entuziasmul ce plutește deasupra acestei țări, entuziasm hrănit de faptele eroice ale atâtor necunoscuți ieri, celebri astăzi. Acum câteva zile ziarele parisiene ne-au mai relevat un caz de eroism înduioșător. Gardianul farului din Kerdonis, în Belle-Isle-en-Mer, s'a îmbolnăvit într-o după amiază și după două ceasuri și-a dat duhul. Bietul om trăia pe turnul singuratec, înconjurat de valuri, cu nevasta și doi copilași. Și pe când oceanul urla sălbatec, isbindu-și undele cu minie de piatra cenușie a farului, soția dezoalată și copilașii jalnici plângeau lângă umilul pat în care răposa mortul. Dar seara vine, oceanul mugește mai sălbatec și farul trebuie aprins. Văduva se urcă sus și face lumină, dar omul ei, murind fără de veste, n'a avut vreme să-i destăinuiească mecanismul prin care uriașul reflector se poate învârti în toate di-

recțiunile. Ce e de făcut? Furtuna urlă în văzduhul ca cerneala, valurile gem înspumate și prin acele locuri țărurile sunt pline de stânci ascuțite. Ce e de făcut?... O corabie, o luntre se pot rătăci și ciocni de stânci... Atunci femeia își cheamă lângă ea copilașii, și sus, pe turnul descoperit, în prada vântului ce suflă să-i doboare, ea învârtește cu mâna reflectorul, ajutată de copii, din amurg de seară și până în zori de zi, în mijlocul unei furtuni cumplite. În timpul acesta, mortul zăcea singur-singurel, fără veghetori lângă dânsul, fără ca pe chipul lui să se oprească ochii scumpi cari nu-l vor mai vedea... Și lucrul acesta s'a întâmplat în noaptea de opt spre nouă iunie, în Bretania stâncoasă, pe insula Belle-Isle-en-Mer, după cum spuseiu...

...Ca și în Marve. Ne spun corespondenții ziarelor pariziene că cei mai mulți din soldații francezi găsiți morți și răniți pe câmpul de bătaie țineau în mâinile lor încheștate puștile, cărora, cu cele din urmă puteri, le desurubaseră țeava și cocoșul, ca nu cumva armele lor să poată fi de folos inamicului. Tot din Maroc se vestește că în toiul luptei dela porțile Fezului, căpitanul care comanda detașamentul de Spahii se întoarce deodată spre sergentul-major care era lângă el, și-i spune, palid ca un mort: „De un sfert de ceas am primit un glonte în pânțec. Ahea de mă țin pe picioare. Peste o jumătate de oră voi fi mort... Am să mă țin până în clipa cea din urmă, ca nu cumva soldații mei să afe că sunt rănit. Asta ar putea să-i descurajeze...” Și lupta a urmat, terminându-se cu victoria francezilor. Căpitanul n'a murit peste o jumătate de ceas după cum povestise, ci seara târziu cu legiunea de onoare pe piept!

...Dar ce idee ne putem face noi, cei din Paris de ce se petrece pe acolo? În Paris se dezbat chestiuni mai puțin singeroase, dar nu cu mai puțin sgomot. În clipa de față o mulțime de lume — și mai ales lumea literară — protestează cu vehemență în privra puținei atenții ce se dă prin unele licee limbii latine. De aci izvorăște stilul decadent, simbolist, imposibil al multor scriitori din ziua de azi. Limba franceză își are rădăcinile prea adânc implântate în strămoșeasca limbă latină, pentru ca mânuitorii condeilor s'o scrie curat când n'ar ca bază de construcție limba în care a scris Virgiliu. Dnii Anatole France, Maurice Barés și alți scriitori și profesori eminenți au înaintat o petiție de protestare către ministrul instrucțiunii publice, care a făgăduit că va remedia răul.

...Și paralel cu această mișcare în favoarea unei limbi curate, avem mișcarea scriitorilor și artiștilor din Franța, în privra picturii decadente din gruparea independenților. Ce sunt acești independenți? O mulțime de pictori mediocrii, fără culoare, fără desemn, cari fiind refuzați din Salon, s'au hotărât să deschidă o expoziție a lor. Nu ași sfătui pe nimeni să viziteze această aglomerație oribilă de tablouri! Tot ce sufletul omenesc poate manifesta în perversitate e oglindit pe aceste pânze monstruoase. În fața lor nu simți numai silă, ci un fior de teamă și de compătimire în acelaș timp. Dar indignarea e cel mai tare sentiment care te cuprinde, când te gândești că acești mazăgălitari au încercat și încearcă încă, dar fără folos, să arunce discreditul asupra marilor maestri ai picturii din trecut, pe care ei li numesc anti-diluviani. Căci ei susțin, nenorociții! că au găsit formula nouă mai în armonie cu progresul curent. Ca și cum arta ar urma o cale de progresiune! Din fericire nimeni nu-i ia în serios. E drept că ei își vând tablourile! Dar cui? Rușilor și Americanilor, cari sânt singurii lor cumpărători: cei dintâi din perversiune, cei din urmă din naivitate și mai ales din snobism. Francezii însă îi iau în râs, și se știe cum ridicolul omoară în

MOBILE

În cea mai modernă execuție se pot procura la:

pentru dormitor
sufragerie
locul de garton
în garnitură de
plele și de aramă
precum și covoare

C. W. Kessler

fabricant de mobile

Sibiu—Nagyseben, Str. Șaguna Nr. 7.

Franța. Scriitorul acestor rinduri are un frate elev al marelui pictor Luc-Olivier Merson, dela Institut. Și fratele meu îmi povestește că în atelierul maestrului și printre elevi, cea mai mare insultă o constituie cuvântul „Independentule!”

...Ei au, în Franța nu prinde decât arta adevărată, arta limpede și curată. Niciodată Parisul n'a consacrat un talent confuz ori dubios. Luați în șir toate numele de scriitori și de artiști lansate din Franța, și vă veți convinge de adevărul spuselor mele. Și dacă în Paris se manifestează cândva veleități de artă necurată, ele sânt în curind înăbușite de Francezii. De-aceia spun, că vorbesc din neștiință aceia cari susțin că Parisul e numai orașul petrecerilor și al plăcerilor de tot felul. Parisul? Dar e chintesența celei mai mari și mai frumoase activități omenești. Numai să știi să-i înțelegi rostul, să ai inima setoasă de fapte mari și le vei găsi. Zilele trecute am primit o scrisoare din Năsăud, în care câțiva cetitori ai *Tribunei* mă roagă să le dau mai multe deslușiri asupra unei excursiuni pe cari au de gând s'o facă în vara asta la Paris. „Am dori, îmi scriu ei, să vedem frumusețile din neîntrecuta capitală a Franței”. Primirea acestei scrisori m'a bucurat mult. Ea dovedește o intimitate frumoasă între colaboratorii *Tribunei* și cei ce ne citesc, și o comuniune de sentimente așa cum există între redactorii și cetitori ziarelor din Apus. Apoi, am fost întotdeauna de părere că Românii din Ardeal nu le poate fi decât folositoare o vizită făcută la Paris. Măreția și strălucirea marelui capitale a consăngenilor lor, le-ar reîmprospăta mândria de a fi latini. Firește, că am răspuns corespondenților mei, punându-mă cu drag la dispoziția lor cu orice lămurire ar dori.

... Nu pot sfârși cronică mea de azi fără să pomenesc de pregătirile ce se fac la Issy-les-Moulineaux pentru cursele de aeroplane din circuitul european. Peste șaiszeci de aviatori sunt înscrși până acuma și se vor mai înscrie și alții. Nimic nu-i oprește pe acești îndrăzneți sbrători; din potrivă, se pare că primejdia îi îndârjește. Cu toate nenorocirile ce se întâmplă în fiecare zi, ei nu șovăiesc. Și când vorbesc de accidente aviatice mă gândesc la bietul locotenent Baque, ultima victimă franceză a aviațiunii, care s'a pierdut în ocean. A sbrat și a dispărut. Nimeni nu știe cum s'a prăpădit. Desigur că în imensitatea mării și-a găsit el umedul mormânt. Baque plecase ca să treacă marea în sbor, dela Coasta de Azur până în Corsica. Dar nu s'a mai întors. Doar marinarii de pe unele vapoare au zărit plutind la largul mării, rămășițele aparatului său. Câtă întiorare în așa vedenie! Un Edgar Poe ar fi scris o nuvelă extraordinară cu prilejul morții lui Baque, una din acele nuvele cum numai el le știa scrie, și a căror lectură ne strânge inima de senzația înfinitului. C. R. B.

INFORMAȚII.

ARAD, 16 Iunie n. 1911.

— Serbări culturale în Bucovina.

Din București ni-se ananță: Marți seara a plecat la Cernăuți o trupă în frunte cu dl C. Nottara și d-na Ar. Romănescu, care va juca acolo și în alte orașe ale Bucovinei, Itrilogia dlui Delavrancea și piesele lui Caragiale cu decoruri și costume dela Teatrul Național.

Acesta e al doilea turneu al artiștilor Teatrului Național în Bucovina.

— **Regele României la Sinaia.** Din București se anunță: M. S. Regele fiind pe deplin restabilit de ușoara indispoziție de care suferea, a părăsit Marți Capitala, la orele 2 p. m., cu un tren special, ducându-se la Sinaia spre a lua reședința de vară.

Pe peronul Gărei de Nord se aflau prezenți la plecarea Suveranului, AA.

LL. RR. Principi Ferdinand, Maria, Elisabeta și Carol, d-nii miniștrii aflați în Capitală și alte persoane oficiale.

În gara Buda, M. S. Regele s'a întâlnit cu un tren special dela Constanța.

În gara Sinaia Suveranii au fost întâmpinați de dl Emil Costinescu, de membrii corpului diplomatic aflați acolo, de comandantul și ofițerii batalionului de vânători și de autoritățile locale. Majestatele Lor au binevoit a se întreține mai mult timp cu dl Emil Costinescu, fost ministru de finanțe, după care au plecat la Castelul Peleş.

— **Banul văduvei.** Sub acest titlu citim în „Libertatea”: Ne-a venit azi, Miercuri în 14 Iunie, în redacție un frate Român din popor, care e „brudar” (luntraș) la trecătoarea peste Murăș lângă Turdaș. E Lup Aron, care are în arindă trecerea și ce poate câștiga cu trecutul oamenilor și a trăsurilor, e a lui. Și iaca ce ne spuse fratele nostru Aron:

„Vă rog, domnilor, să dați de știre prin foaie că în Dumineca a doua după Rusalii, în ziua adunării populare dela Orăștie, ca să fac și eu după puterile mele un pic de ușurare poporului nostru din satele de peste Murăș, dela Uroi, Rapolt, Bobâlna și care mai trag la trecătoarea mea, — îi trec în acea zi și spre oraș și napoi spre casă, de cinste! Nu voi lua obicinuita vamă dela frații mei Români cari vin la adunare! Vie cât de mulți, cu căruțele ori pe jos, pe toți îi trec fără plată! Atâta pot face și eu pentru neamul meu, atâta fac”...

— **Nou director la gimnaziul din Beiuș.** Dl Vasile Stefanica, profesor la gimnaziul român din Beiuș, a fost numit director la acel gimnaziu, în locul răposatului Vasile Dumbrava.

— **Pentru biserica românească din Viena.** Citim în „Seara” din București: A sosit în Capitală o delegațiune a societății Românilor din Viena, cari s'au constituit pentru clădirea unei biserici ortodoxe românești pe seama numerosiilor frați din Capitala Austriei.

Delegațiunea e condusă de dl Dr. Lazar Popovici.

Indemnăm pe toți bunii Români ortodoksi a-și da obolul lor pentru înălțarea prestigiului bisericii noastre la Viena.

— **Holera în Turcia.** Ziarele sosite din Constantinopole aduc știrea că în ultimele 24 ore s'au declarat în orașul Amite din Asia-mică încă 4 cazuri de holera din care trei mortale. Holera s'a încuibat de asemeni și la închisoarea dela Amite unde se găesc deținuți 300 indivizi. Localul fiind mic, și impropriu, ministerul de interne din Constantinopole a dispus telegrafic mutarea deținuților într-o închisoare mai spațioasă.

La Smirna în ultimele 24 ore se semnaleză un caz mortal de holera.

La Tocatî s'au declarat câteva cazuri de holera în ultimele 24 de ore, care au fost izolate.

— **Români basarabeni în România.** Din Galați se anunță: Cu ocazia serbării hramului mănăstirei Cocos din Tulcea la care a asistat și dl ministru Arion, au venit în Pelerinaj numeroși români basarabeni.

Dl Ministru Arion și P. S. Sa Episcopul Nifon al Dunărei de jos s'au întreținut mult cu oaspeții basarabeni și au fost viu mișcați de limba curată românească, în care se exprimau aceștia.

Ca amintire dl ministru Arion a dat fiecăruia câte o cârtică cu rugăciuni adunate de episcopul Nifon, recomandându-le să continue a fi buni români.

Dl ministru Arion a fost de-asemenea plăcut impresionat de corul maicelor dela mănăstirea Cilic.

— **5 procente pentru muzeul național slovac.** De curind s'au adus în circulație chibrite pe a căror cutie stă scris: „Chibrite slovacești. 5 procente pentru muzeul național slovac”. Pe signetta contrară e un chip alegoric: un tulipan înclinat de-asupra unui trandafir, ceace însemnează asuprirea Slovacilor din partea Ungurilor.

Cu această ocazie, ziarele ungurești adresează o mulțime de invective la adresa conducerii Slovacilor, care au arătat de atâtea ori dovezi despre munca conștientă desfășurată pentru binele poporului.

— **Accidentul moștenitorului german.** Moștenitorul tronului german, venia cu automobil din Döberitz, când la o încrucișare a drumului, automobilul s'a lovit de pavajul mai ridicat al trotoarului, cu atâta putere, că moștenitorul a fost aruncat la pământ. A primit niște ușoare leziuni.

— **Lordmayorul Londrei la Ischl.** Din Ischl se anunță că lordmayorul Londrei, cu ocazia vizitei sale în Viena, va merge și la Ischl, unde se va prezenta în audiență la M. Sa. Va face și niște călătorii la Gmunden și Aussee.

— **Aventurile marelui duce Mihail.** În legătură cu împăcarea Țarului cu fratele său mai mic, marele duce Mihail, un scriitor rus, face următoarele desvăiri despre aventurile de dragoste ale marelui duce, cari au cauzat la timpul său, mânia între frați, terminată cu exilarea ducelui în Orel.

Marele duce s'a îndrăgostit de soția milionarului, Marmontov, o femeie de toată frumusețea. A început să-i facă curte, ceea ce a rezultat relații între cei doi îndrăgostiți. Punând mâna pe o scrisoare de a ducelui, bărbatul frumoasei femei, s'a adresat îndată Țarului, cu rugămintea să-l scape de neplăcerile ce i-le cauzează, ducele, prin legăturile cu soția sa. Țarul l'a chemat în audiență, unde ducele i-a promis pe cuvântul său de onoare, că va rupe orice legătură cu femeia lui Marmontov. Neținându-se însă de cuvânt, Țarul l'a exilat în Orel, numindu-l comandantul suprem al garnizoanei din acel oraș. În acest timp Marmontov a iertat soției sale adulterul comis, primind-o îndărăpt la sine. Starea aceasta însă n'a durat mult, căci marele duce s'a reîntors iar la Moscva reluând relațiile cu soția milionarului. Cu această ocazie s'a întâmplat un scandal de stradă, iar Marmontov s'a despărțit definitiv de fosta lui soție. Ducele neputând abziice de dragostea începută a determinat pe un ofițer, ca acesta să lege căsătorie formală cu dama din chestie, pe care să o aducă apoi la Orel, servindu-i astfel de paravan. Aflând Țarul despre acest tertip al fratelui său a ordonat desfacerea căsătoriei, ceea ce s'a și întâmplat. Marele duce se părea că s'a mulțumit cu noua întorsătură a lucrurilor. Numai mai târziu a eșit la iveală, că a legat căsătorie mozganatică cu fosta soție alui Marmontov, pe seama căreia a cumpărat un splendid palat în Moscva, unde s'a mutat mai târziu și el. Fiind încunoștințat Țarul de noul pas al fratelui său, i-a luat rangurile militare și i-a interzis de a mai călca pragul palatului său. Marele duce nu și-a făcut sânge rău, ci și-a văzut mai departe de dragoste, știind că la urma urmelor Țarul îl va ierta și îi va reda rangul. Așa s'a și întâmplat. Frații s'au împăcat, iar marele duce Mihail a fost numit de comandant al unui regiment din Petersburg.

Scriitorul adăugă de altfel, că eroul acestor aventuri e tuberculos boală ereditară cu familia Romanov.

X Din scrierile detectivului „Sherlock Holmes” au mai apărut următoarele volume: Ucis în noaptea nunții, Hondini, frângătorul de fiare, O căsătorie misterioasă, Miss Ruth, demimondena, Calea către zei, Sfârșitul lui Barbă Albastră, În mâinile Maffiei. Fiecare volum este absolut complect și se află de vânzare la toți librării și la editorul Ig. Hertz, București. Prețul unui volum 40 filleri, 10 volume 3 cor.

Dr. VICTOR GRAUR.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul I în fața palatului administrativ (comitatului)

ECONOMIE.

Cercul foștilor elevi ai școlii comerciale române din Brașov. Sunt aproape trei luni de când a apărut în gazetele noastre apelul cunoscut al directorului A. Vlaicu dela Brașov pentru înființarea unei societăți cu numele de mai sus. Nu știm ce rezultate a dat până acum pornirea frumoasă, de a aduna într'un mănunchiu pe toți foștii elevi ai numitei școlii, răslețiți azi prin toate părțile țării, pe unde se găesc bănci românești. Zic nu știu dacă a prins sau nu ideea bună, dar, după unele semne, stau să cred că însuflețirea și dorul de închegare a rândurilor lipsește și de astă dată între «colegi», și «cei chemați» nu vor auzi nici de astă dată glasul chemării spre întovărășire. S'au mai încercat, pe cât știu asemenea lucruri, și propagatorii ideii de «organizare» au rămas numai cu desiluzii în urma apelurilor lui.

Nu-mi aduc aminte ca aceia dintre funcționarii noștri comerciali mai vechi, cari au cerca mai înainte înființarea unui asemenea sau cam asemenea cerc al funcționarilor (absolvenți de școala comercială), să și fi dat seama publice despre eșecul suferit cu încercările lor și mai ales despre cauzele, cari au împiedecat înființarea unei astfel de tovărășii. În orice caz se vor fi lovit de unele sau de altele pedeci formale sau de fond, cari — așa se vede — au fost invincibile.

Cu prilejul acesta al noii încercări de asociere a funcționarilor comerciali voiu căuta să arăt unele pedeci cari — după mine — îngreiază, sau fac deocamdată chiar imposibilă asocierea și conlucrarea cu succese vrednice de luat în seamă a elementelor noastre mai culte din bransa comercială și în special a funcționarilor noștri de bancă.*

Aproape toți absolvenții români ai școlii noastre comerciale din Brașov și ai altor școli comerciale din patrie ajung funcționari de bancă aici la băncile noastre. Numai o parte — destul de însemnată azi, — trec în «țeară» și iarăș o parte mică se aplică la alte cariere. Astfel în loc să vorbesc de absolvenți școlii comerciale din Brașov, cred că miu greșesc dacă vorbim în general de funcționarii noștri de bancă. De ce nu ne puțem lăsa noi?

Pentru că suntem încă prea tineri ca grup, ca clasă de muncitori; pentru că între noi sunt prea multe elemente heterogene și în legătură cu aceasta pentru că multe bănci de-ale noastre, — du-

* Admitem că într'o formă (sau alta, din partea statului ni-s'ar da voie să ne constituim într'o societate.

rere, în detrimentul lor — nu au ajuns încă să aprecieze după merit munca de contabil și conducător cu cunoștințe speciale. În sfârșit vor mai fi ele și alte multe cauze, cari ne împiedecă să muncim împreună spre întărirea și ajutorarea noastră reciprocă, dar eu mă voi mărgini de astă dată a vorbi ceva mai pe larg numai despre cele amintite mai sus.

Suntem o clasă de muncitori mult prea tină decât să ne cunoaștem rostul și puterile. Așa se explică munca reslătită și așa se explică teama ce-o avem de a nu rămânea fără slujbă și deci fără pâne. Neputând conta unul la sprijinul moral al celorlalți colegi, de cari el nici nu știe de altfel și cari încă nu știu de el, se angajează ori cum numai să aibă o slujbă și nici unul nu se orientează și nici nu ține seamă de ceilalți. E o luptă egoistică de a ajunge fiecare cât mai iute la pâne. Noi nu suntem încă copii pentru cooperare precum — aceasta este părerea mea personală — poporul nostru, în general luat, nu este încă în stare să priceapă foloasele cooperării și întrucât le-ar vedea aceste foloase, nu este încă în stare să se organizeze pe baze cooperative. O asemănare între noi funcționarii de bancă de aici și poporul românesc în general în ce privește întovărășirea și munca pe baze cooperative, cred că se găsește în orice caz. Precum în general poporul nostru și mai ales țărani noștri se luptă încă și acum tot numai cu greutate în începutul în ale economiei naționale, se află deci în lupta primitivă pentru pâne — fiecare pentru sine — tot așa și noi funcționarii de bancă, cari existăm ca un grup mai însemnat de abia de 15—20 ani, ne aflăm încă în stadiul primitiv al carierei noastre și luptăm — fiecare pentru sine, — văzându-ne fiecare numai interesul propriu, ba chiar fiind în stare a călca în picioare la nevoie interesele colegilor noștri. Aceste rele toate le va delătura timpul și cultura mai intensivă, de care vom fi părtași în viitor.

Sânt prea multe elemente heterogene în corpul funcționarilor noștri comerciali! Azi fac încă pe directorii de bancă aproape exclusiv advocații și profesorii și orice alți particulari, numai oameni cu pregătire anume spre acest scop, nu! Contabilii lîferează tagma dascălească și preotească deasemenea încă prea mulți, ne mai amintind alte servicii de bancă îndeplinite de pensioniști de tot soiul și de destui «nepoți neisprăviți». Mă va întreba cineva, că ce are a face această împrejurare — va recunoaște oricine că tristă — cu neunierea și lipsa noastră de însuflețire pentru o organizare conștie și tare pe baze de cooperare. Răspunsul meu va fi: Interesele atâtor feluri de oameni — deși muncitori pe acelaș teren — nu pot fi identice și întrucât ar fi, căile lor ducă-

toare la scop desigur nu vor fi și nu pot fi aceleași.

Și această stare de lucruri dăinuiește și va mai dăinui încă mult la noi, deoarece va mai trece multă vreme, până când toate băncile noastre vor vedea că timpul cere să și schimbe tactica de a economiza în lefuri pentru oameni pricepători la conducerea lor.

În general acestea, cred eu, că au fost și sânt și azi cauzele pentru cari ideia unei asociațiuni a funcționarilor noștri de bancă nu află mai mare răsunet între noi.

În ce privește pornirea dela Brașov în scopul acesta, aci cred eu că mai este ceva la mijloc. Cred anume, că s'a pus rău teza de a strânge într'o societate numai pe acei funcționari comerciali etc. cari au absolvat școala comercială din Brașov. De ce nu și alți absolvenți de școlii comerciale române? Sau poate din considerațiuni de tactică și de prevedere mai înaltă? A easta se poate. Altfel desigur ar fi fost mai bine să se cuprindă în cadrele societății de sub înființare toți funcționarii comerciali, cari țin la o instituție culturală, ca școala comercială din Brașov și cari doresc ca împreună să lucreze la întărirea și emanciparea lor proprie.

„Rev. Ec.“

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

„Tribuna“ institut tipografic, Nichin și 1917.

REISZ

MIKSA

fabrică de

MOBILE

în

Oradea-mare-Nagyvárad

Calea Rákoczi-ut No 14.

(Lângă Apolo).

Leon Tolstol.

37

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

Cu toate astea, de vreme ce-mi spui că pe lângă lucruri excelente contine și din acelea pe cari slaba concepțiune omenească nu le poate pricepe, îmi pare nefolositor să se ocupe cineva de o lectură neînțeleasă, și care prin urmare n'ar aduce nici un rod. N'am putut pricepe niciodată gustul unor anumite persoane, de a și întuneca mintea cu cărți mistice cari nu le dau decât îndoiele, le exaltează imaginația, dându-le un caracter de exagerare, cu totul contrar simplității creștinești. Să-i citim pe Apostoli și Evangheliile.

„Tatăl meu nu mi-a vorbit de nici un proiect de căsătorie, ei mi-a spus numai că a primit o scrisoare care-i anunța sosirea prietelui Vasile; cât despre căsătoria mea, îți voi spune, scumpă și stimată prietenă, că mariajul este o instituție divină căreia trebuie să ne supunem. Și ori cât de penibil mi-ar fi, dacă Atotputernicul vrea să-mi impună datoriile de soție ori de mamă, mă voi sili să le îndeplinesc cât voi putea mai bine, fără a căuta să-mi analizez sentimentele ce le voi avea, față de acela care mi-se va hotărî ca soț.

„Am primit o scrisoare dela fratele meu, prin care îmi anunță sosirea lui la Lisigory, împreună cu soția sa. Bucuria va fi scurtă, căci el ne va părăsi ca să ia parte la rășboiul în care suntem țăriți, Dumnezeu știe pentru ce!

„Nu numai la dvoastră în oraș, în centrul afacerilor și al lumii, dar și aici, în mijlocul muncii câmpenești și al liniștii pe care orășenii o cred nedeslipită de viața la țară, ecurile rășboiului răsună dureros. Tatăl meu nu vorbește decât de marșuri și de contra-marșuri, lucruri pe cari nu le înțeleg de fel.

„Dar alaltăieri, plimbându-mă pe străzile satului, am văzut o scenă crudă! O parte din recruți plecau sub steag; să fi văzut halul în care erau mamele, soțiile și copiii lor; să fi auzit plânsetele acelor cari rămăneau și ale acelor cari plecau! S'ar spune că omeniirea a uitat de toate legile Mântuitorului ei divin care ne-a predicat iubirea și iertarea, și că nu vede alt merit pe lume decât de a se ucide unii pe alții.

„Adio, scumpa și bună mea prietenă. Ocrotită fii de divinusul nostru Mântuitor și de prea sfânta lui mamă.

Maria“.

— Ah! aveți de gând să trimiteți scrisoarea? Si eu am trimis-o pe a mea. Am scris bieteii mele mame, roști dșoara Bourien cu un glas vioi și plăcut, aducând cu sine în această atmosferă tristă și concentrată, ceva dintr'o altă lume, ușoară și frivolă.

— Printeso, dați-mi voie să vă previn că printul l-au certat cu asprime pe Michail Ivanici, adăogă ea cu glasul scăzut. Printul e în toane foarte rele, e foarte posomorit, și vă previn ca să știți...

— Ah! scumpă prietenă, o întrerupse printesa Maria, te-am mai rugat să nu-mi anunți niciodată care este dispoziția tatălui meu; nu-mi permit să-l judec și as vrea ca ceilalți să facă cum fac eu.

Printesa se uită la ciasornic și văzând că era în întârziere cu cinci minute peste ora hotărîtă pentru

exercițiile de pian, se sperie și dete fuga în odaia cu divanuri.

Dela amiază și până la orele două — așa stabilise regula — printul se odihnea, iar printesa cânta la pian.

XXIII.

Bătrînul servitor ședea moțând în anticameră, ascultând sforăitul printului care dormea în imensul său cabinet de lucru; dintr'un punct îndepărtat al casei, în dosul ușilor închise, răsunau notele dificile ale sonatei de Dussec, de douăzeci de ori repetate. În timpul acesta o trăsură și o brisică se opriră în fața peronului.

Printul Andrei sări din trăsură, își ajută nevasta la coborît și o lăsă să treacă înaintea lui. Bătrînul Tikhon, în perucă, scoase capul pe ușă, șopti că printul doarme și închise repede ușa la loc.

Tikhon știa că nici sosirea fiului, nici vre-un alt eveniment nu trebuia să tulbure obiceiul înstăpănit în casă. Se vede că printul Andrei știa acest lucru tot atât de bine ca și Tikhon, căci își scoase ciasornicul spre a se convinge că nimic nu se schimbasesc în lipsa lui, și spuse nevastei sale:

— În douăzeci de minute se va scula; haidem să salutăm pe printesa Maria.

Mica printesă se mai îngrășase, dar buza ei scurtă și acoperită cu puf, se ridică în acelaș zimbet vesel și drăgut.

— Dar bine acesta e un palat, se adresă ea bărbatului ei, cu expresia pe care o ia cineva ca să salute pe stăpânul casei în timpul unui bal.

(Va urma).

„CODRUL“

Institut de credit și economii societate pe acții în Buteni (Körösbököny.)

CONCURS.

Publicăm concurs cu termin până în 30 Iunie, pentru un practicant la institutul nostru.

La concurs se admit numai absolvenți de școale comerciale care vorbesc și scriu bine românește și ungurește. Petițiile scrise de mâna proprie trebuie înaintate până la termenul de mai sus. — Remunerația alesului pe un an de probă este 1000 cor. solvită în rate lunare anticipative.

Buteni, în 29 Maiu 1911.

Directiunea.

VINURI

vechi și noi de vândut.

Adresativă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos) Petru Benea, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi: Vin alb K — 68 litru. Rizling — 70. Roșu — 76.

Vinuri noi: Carbenet alb K 1 — litru. Șiller K — 54. Rizling K — 56. Rizling și Ruje amestecat K — 52 litru.

Rachie de treve (comină) K 1.50 litru. Rachie de drojii 2.20, Rachie de treve (comină) specialitate K 2 — litru.

Vinul și rachia să expedieze cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie. Vase dau împrumut pe timp de două luni. Pentru calitatea vinului garantez.

Petru Benea
prop. și neg. de vinuri
Világos (Arad m.)

Ciobotari, ATENȚIUNE! Pantofari

AUREL BRINZAY

fabricant de unelte,
BUDAPEST, VIII, Losoncy-utca 18.

Pregătește totfelul de unelte pentru ciobotărie și pantofărie. Catalog trimis gratis.

Pentru femei și bărbați

CAPSULELE SĂNID

s'au adeverid ca cel mai sigur remediu fără nici o injecție, contra pleuragiilor subite și cronice. O cutie cu instrucția aplicărilor (conținând 100 capsule) 6 cor. Unicul remediu sigur contra slăbirei și impotenției funcționale sunt renumitele capsulele întăritoare ale Drului Timkó, sticla costă 10 cor. și se trimite contra ramburs dela

Farmacia „Magyar Király“
Budapesta, V., Marokkói-utca 2,
Piața Erzsébet.

Correspondența să se facă în limba română.

Caut un bun

viticultor-pomolog

pricepând și grădina zarzavat la via mea lângă Ploesti (România). Să fie căsătorit, fără copii și bun gospodar.

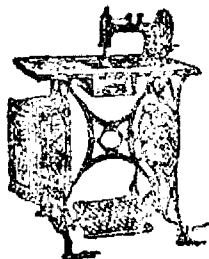
Ofer 100 coroane lunar, casă, lemne și lumină. Adresa pentru oferte: Gogu Stefanescu, Câmpina (România).

Horváth Béni
mehanic

Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 18.

Recomandă în atenția publicului din loc și provincie, atelierul său mehanic aranjat de nou, unde primește comenzi și reparări de lucruri ce aparțin în branșe precum mașini de cusut, de scris, biciclete și gramofone etc. Utensiliile acestor mașini le are în depozit.

Reparaturile se efectuează repede și prompt.

Expoziție permanentă

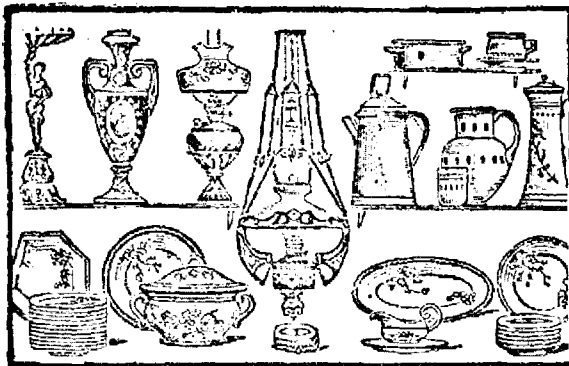
în localurile firmei

JOSIF JIKELI

din SIBIU

STRADA CISNĂDIEI No 47.

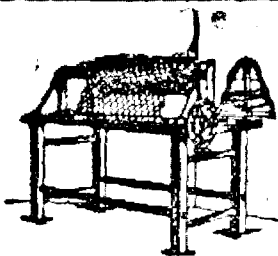
Vizitatorul nu e obligat să cumpere

Consemnarea mărfurilor expuse:

Sticlă, porcelan, obiecte de bucatărie.	Obiecte de oțel englezesc și Solingen, tacâmuri.
Instalație completă de bucatărie în diferite prețuri.	Șcule bisericesti; catalog gratis.
Cadouri de argint, nichel și aramă.	Cadre p. tablouri și ținătoare de fotografii.
Obiecte decorative.	Corpuri moderne pentru luminat.
Ceasornice, articole de toaletă, de voiaj, pentru turiști și manevre (aluminium).	Garnituri pentru spălat, mese de spălat, băi, cornise, mobile de fer.

Amintiri din Sibiu.
Noutăți șosesc neconținut.
Prețuri ieftine.

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de :

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente în

H.-M.-Vásárhely, VI, Ferencz-utca

Nu trebuie anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele sale. PRIMLUCRĂTOR MIJLOCEȘTE.

Recomandă și mașini pentru împletitul de sârmă.

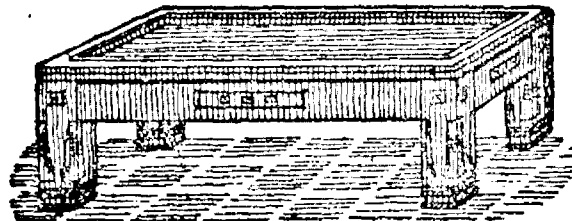
Catalog de prețuri gratuit și franco. PREMIAT LA ȘASA EXPOZIȚII.

Premiat la expoziție cu medalie de aur.

H. PÁLLÁN succesor

Styászni József

prima fabrică ardeleană de biliarde și împărțire în Kolozsvár, Dávid Ferenc-u. 3.

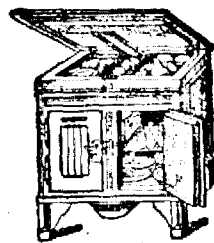
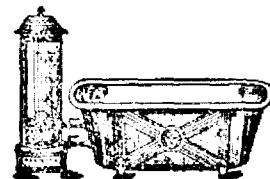

Primește aranjarea completă a cafenelelor.

La cerere trimite instalatorul de biliarde și în provincie. — Ține mare asortiment de biliarde noi și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată la 1875. — La dorință face și țirg de schimb.

Dulapuri de gheață, vane de scaldat

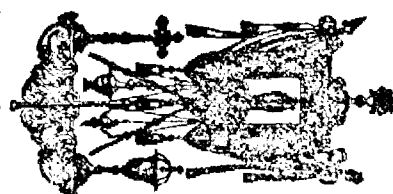
provăzute cu cuptor de încălzit

Vane de legănat, de șezut și pentru copii precum și orice articole igienice în execuție solidă se află în asortiment bogat, pelângă prețuri convenabile. Totfelul de lucrări de tinichea pentru clădiri, apaducte cu gaz aerian, instalații electrice.

H. M. WOLLNER, Budapest V., Arany János-utca 22/II. (Colțul Bálvány u.)
Telefon 36-63. Catalog gratis și franco.

foarte frumos. La cerere trimite catalog și prețuri gratis.

NEOPLANTA — UVIDEK.

pregătitor de haine prolești

Luca K. Alexievits

PRIMA SOCIETATE DE CREDIT FUNCJAR
:: :: ROMAN DIN BUCUREȘTI. :: ::

A N U N Ţ .

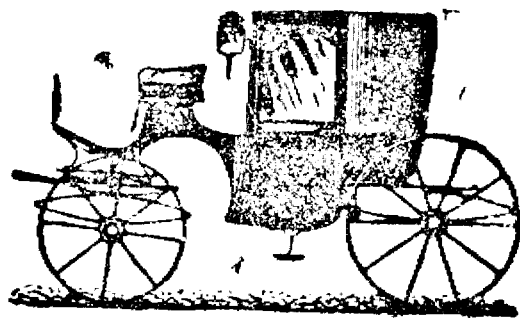
Se aduce la cunoștința D-lor detentori de scrisuri Funciare Rurale 5% precum și acelor care au depuse sau consemnate asemenea valori, că preschimbarea titlurilor cărora li-se termină cupoanele la 1 Ianuarie 1912, se face de pe acum, în zilele de Joi și Sâmbătă dela orele 8^{1/2}—11^{1/2} a. m. la Ghișeul Serviciului Verificării Cupoanelor și scrisurilor Funciare, unde se vor libera alte titluri cu mai multe cupoane.

Scrisurile de preschimbare sunt cele emise în prima serie și poartă numirile: cele de 5000 lei dela Nr. 1—7591.

» » 1000 » » Nr. 1—35129.
» » 100 » » Nr. 1—5720.

Direcțiunea.

Orice reparaturi cu promptitudine și cu prețuri ieftine!

Mare asortiment
de **factoane,**
trăsuri
inchise și deschise,
trăsuri cu un cal
cărufe

pentru economie, lucrute foarte solid, le recomandă

GAROL WEINDEL, fabricant de trăsuri
SIBIU—NAGYSZEBEN, str. Șaguna No 19.

Compoziții din cel mai bun material!

Dacă voiți să cumpărați mezeluri și șuncă
— din loc curat și pregătite gustos —

Să vă adresați:

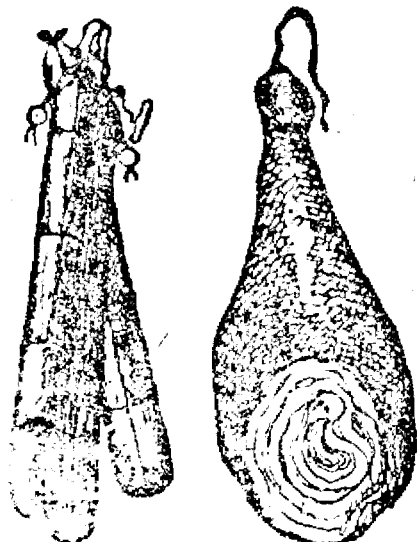
către fabrica de măcelărie și cârnărie cu putere
electrică (fond. în a. 1879) a lui

LÁSZLÓCKY TESTVÉREK

CLUJ—KOLOZSVÁR, Mátyás király tér 23. (Iparospalota)

unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri:

Pariser	— — —	Cârnaț șuncă	— — —	Galantin de mai	— — —
Cr nolim	— — —	Rollul șuncă	— — —	Masaic	— — —
Extra	— — —	Rusesc	— — —	Ficior umplut	— — —
Caș de carne	— — —	Rollul rusesc	— — —	Mortadella	— — —
Caș cu măieș	— — —	Paraneu	— — —	Gotha	— — —
Cârnați p. v. a'or	— — —	Măieș rece	— — —	Mensel	— — —
Cârnați cu sl. p. v. anăt	— — —	Caș rece de măieș	— — —	Caș de limbă	— — —
Salamă de vavă	— — —	Pastete de mai	— — —	Sângereta cu slănină	— — —
Pastete de sange	— — —	Rollul de pept	— — —	Limbă umplută	— — —
Caș de porc I	— — —	cu felurite umfiături ș.a.	— — —	Rollul de carne	— — —
Caș de porc II	— — —	cu sange, mai, limbă.	— — —	Galantin de vițel	— — —
Cași de ur. chi	— — —	Tortă de carne	— — —	Pastete de ciuperci	— — —
Cartaboș n. gru	— — —	Cracovean	— — —	Pastete de mai de găscă	— — —

Comandele, atât cele din provincie cât și cele din loc, se execută prompt și în calitate neexceptionabilă,

Recomandăm prepararea proprie, precum și șuncă de Cașovia și Praga, carne fină, slănină albă, afumată, ardeată, fiartă și pentru unsoare și unsoare proaspătă de porc

Cârnuri proaspete, ș. a. carne de vită, de vițel mare și sugător zilnic carne de porc și de miel dimineața dela orele 6—1 și d. a. dela 3—8^{1/2}.

INȘTIINȚARE.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public român din loc și jur, că am înființat în Arad, **Józseffőherczeg-ut No 9**, un

nou institut de văpsit, curățire chimică și spălarea albiturilor cu aburi

bine aranjat și corăspunzător cerințelor moderne de azi

Praxa câștigată pe acest teren în capitală și alte orașe mai mare țării, sunt în stare să îndeplinesc toate condițiile celor mai înalte pretenziuni. Asigur onor. mușterii pelângă serviciul prompt și e. țtuirea — cu prețurile cele mai ieftine.

Rog binevoitorul sprijin, al on. public

Cu stimă:

EUGEN JUNCAN.

Comandele din provincie se efectuează prompt.

= Atelierul de fotografariat a lui =

Csizhegyi Sándor

Cluj—Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér No. 26.

(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități în pânze ori mătase, cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj—Kolozsvár, Piața Mátyás király tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. — Referindu-vă la acest ziar veți avea favor în prețuri.

STEFAN SLADECK JUN.
FABRICĂ DE MOBILE
VÍRSET
strada
Kudritzker No. 44-46.

: Cea mai renumită :
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de plane excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut.

MARGARIN

culoarea gălbenușului de ou, sub examinarea autorităților, culoare gălbue, aromat, cu gust bun.

Cel mai bun unt

per Kg. 1.80 cor.

se trimite franco în toate localitățile postale din Austro-Ungaria, în cutii à 2 și 4½ Kg. Netto, împachetare gratuită. Plătire în 14 zile după primirea mărfii. În caz că calitativ nu corespunde cerinței îl primim îndărăt în timp de 14 zile dela preluarea expediției.

Căutăm vânzători în orice oraș ori sat cari sunt aplicați să transpoarte untul în familii pentru ceace capătă rabat ori plată separată.

Spre probare se trimite o cantitate înainte.

Bodjenbach, în Bohemia.

MOHR & CO., G. m. b. H.

Fabrică de margarin gălbui.

Invenție Nouă.

Invenție Nouă.

Moară de oțel

pentru întrebuițare în economie și acasă, mașină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de șasă ani, un kilogram pe minut pelângă garanță și se capătă numai într'o mărime.

Prețul 14 coroane.

Face aparate pentru desfacerea sămânței de lucernă și trifoiu, de mânat cu puterea ori cu mâna cu puterea ori cu mâna, de aplicat în mașina de îmbătut ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe la

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparat mașini în Nagyvárad, Villanytelep mellett.

GEORGE RUMMEL

Salon de modă, Honterusgasse 5

ANUNȚ!

Pentru sezonul primăvară!

Am onoarea a aduce la cunoștința onor. public de dame că mi-au sosit *Jurnale de Modă* bogat ilustrate după modele cărora lucrez cu gust în atelierul meu **toffelul de costume**, jachete, haine de stradă și salon, capoturi Princese și Reform, folii, talii, mantale, costume pentru sport și orice haine englezești și franțuzești.

Serviciu prompt. La înștiințarea, prin postă la dorință merg și acasă.

George Rummel,

Salon de modă, Sibiu, Honterusgasse 5.

MATUTSEK JOZSEF

Kolozsvár, Szentegyház-u. 3.

Recomandă depozitul său bogat asortat cu toffelul de

încălțăminte

bărbătești și femeiești executate în atelierul propriu.

Comande din provincie, după măsură sau că trimițând o gheată veche care i șade bine se pregătesc prompt și din material bun, trainic și la modă.

FODOR D. József

prăvălie de ghețe de primul rang
Gyulafehérvár, Novák Ferenc-tér 13.

Se recomandă p. onor. public din loc și jur, pentru pregătirea promptă a toffelul de

ghete

p. domni, dame și copii

precum și **cioboate** pentru domni și copii în execuția cea mai elegantă pelângă prețuri moderate și la ultima modă. — Toffelul de **reparaturi** se execută repede, trainic și ieftin, precum și toate comanda.

MATUTSEK JOZSEF

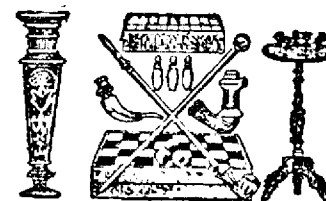
Kolozsvár, Szentegyház-u. 3.

Recomandă depozitul său bogat asortat cu toffelul de

încălțăminte

bărbătești și femeiești executate în atelierul propriu.

Comande din provincie, după măsură sau că trimițând o gheată veche care i șade bine se pregătesc prompt și din material bun, trainic și la modă.

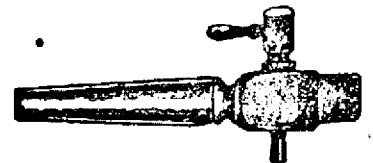
LÉVAY GYÖRGY

STRUNGAR

SZEGED, Püspök-tér 4.

Primește spre efeptuire și reparare *toffelul de lucruri ce aparțin acestei branșe*, precum: popice și bile, dopuri și slăvini (pipe) pentru buți, gherghefuri p. lucru de mână, articole p. fumători, cămășuri, șpițuri etc.; bile și dacuri pentru biliard; domino, șah și toffelul de decorații, la mobile, etc., cuiere ș. a.

Comandele se efeptuesc prompt și conștiințios.

Johann Spiler

fabricant de
cupatoare de lut.

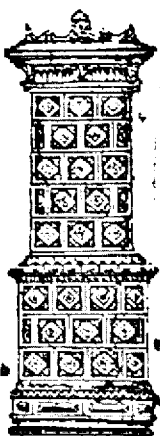
Sibiu—Nagyszeben, Neustiftgasse 2.

Atrage atențiunea on public, că primește pregătirea a ori-ce fel de

cupatoare

descărcare și zidirea vetrelor de fierț cu prețuri convenabile și pe lângă serviciu prompt și conștiințios.

Comandele se execută imediat.

Fondat la 1875.

Fondat la 1875.

BLATTNER KÁLMÁN

prima fabrică de oglinzi și cadre de tablouri în
DEBRECZEN.

Recomandă negustorilor de galanterie
oglinzile de bazar calitatea I și II,

în culoarea lemnului de nuc, mahagon și natură, deasemenea geamgiilor (uiegarilor) cadre ¹⁰/₁₆ și ⁸/₁₀ poleite în culoarea nukului pentru oglinzi, cu sau fără oglindă. *Ostrete din arin rusesc*, pentru cadre în culoarea nukului sau mahonului. *Oglinzi pentru cutii și toaletă.*

Preț-curent și modele se trimit gratuit.

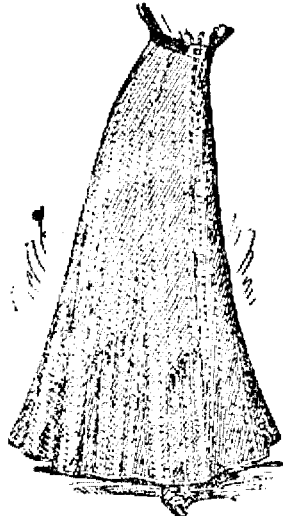

KAUFHAUS M. BRECKNER

Trimitere zilnică
postală, cu ramburs.
Comandele peste
20 coroane se trimit
franco.

Hermannstadt—Sibiu—Nagyszeben.

La cerere se trimit
și mostre.
Comandele se
execută prompt și
cu acurateță.

:: Cea mai mare sursă de cumpărare din loc!

	cam 1000 bluze de dame	dela C. 1.60 până la C. 80.—	
	„ 250 haluturi de dame	„ „ 6.50 „ „ „ 70.—	
	„ 250 poale „ „	„ „ 5.— „ „ „ 95.—	
	„ 200 jupoane „ „	„ „ 2.— „ „ „ 40.—	
	„ 300 șorturi „ „	„ „ —.80 „ „ „ 6.—	
	„ 60 costume „ „	„ „ 20.— „ „ „ 80.—	
	„ 700 haine de copii	„ „ 1.50 „ „ „ 40.—	
	„ 300 șorturi de copii	„ „ —.70 „ „ „ 6.—	
	„ 2000 cravate pentru domni	„ „ —.50 „ „ „ 3.—	
	„ 1000 cămăși „ „	„ „ 3.— „ „ „ 6.—	
	„ 2000 mănuși „ „	„ „ —.40 „ „ „ 4.—	

CIORAPI

pentru
domni,
dame și
copii,

calitatea cea mai bună
preparată în

fabrica proprie
de croșetaj.

Mărfuri diferite:

cămăși, pantaloni, veste,
jachete, șorturi, jachete
»GOLF«.

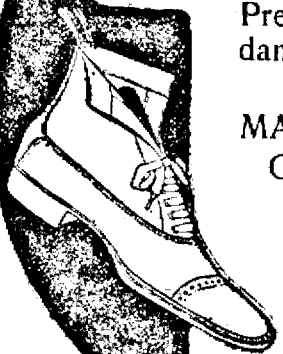

Garantează pentru cele mai bune
ghete pentru domni, dame și copii

Prețurile pentru ghetele de
dame și domni sunt C. 9.—
11.— și 13.50.

MARCA »SALAMANDER«.

Calitatea primă C 16.50.
De lux C 20.50.

GHETE DE SPORT.
GHETE DE COPII.
GHETE DE DANS.
GHETE DE GIMN.

Articole de modă

pentru domni și dame.
ALBITURI, BATISTE,
CRAVATE,
BRETTEL ȘI JARTIERE,
CORDOANE,
CHIPIE TOTFELUL.

Pentru copii:

PĂLĂRII, BERETE,
ȘAPCI ȘI JACHETE.

UMBRELE:

BOA, ȘALURI, PLAID,
COSTUME DE BAIE.

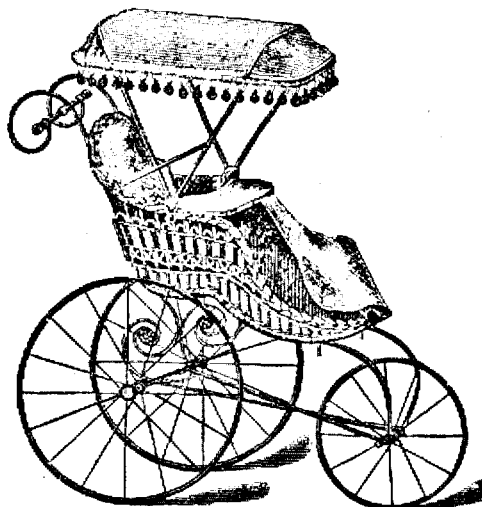
Articole pentru călătorie:

Cofere, corfe, casete necessaire, portmo-
neuri, obiecte de piele diferite, tacâmuri
pentru turiști, sacuri de excursiune,
bastroane.

Articole de toaletă:

Oglinzi, perii, piepteni, săpun și arti-
cole pentru denticure.

 Aparate de ras.

Căruțe pentru copii dela C 15—80.
Căruțe pentru sport dela C 12—45.

Mărfuri de galanterie:

Evantaile, rame pentru tablouri, vase,
garnituri de fumat, aprinzătoare, lampe
electrice de buzunar. Bijuterie modernă.

Articole de cadou:

Mărunțișuri, etagere, figuri de teracotă
bastroane de promenadă, jocuri diferite
Tacâmuri de alpaca și argint de al-
paca obiecte de oțel. Articole de lux.

 Noutăți diferite.

Mare depozit. —== Cumpărarea nu e obligată. —== Prețuri ieftine.